

Kedves Órák

SZÉPIRODALMI, GAZDASÁGI ÉS ISMERETTERJESZTŐ
KÉPES HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
VII. ker., Kertész-utca 35. szám.
Ide intézendők az előfizetések, legcélszerűbben posta-
utalvánnyal, levelek, reklamációk stb.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
FARAGÓ SIMON.

Előfizetési árak
a regénymelléklettel együtt:
Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 frt 50 kr.

REGÉNY.
(12. folytatás és vége.)

FALUSI ÁLMOK.

Irta: RUDNYÁNSZKY GYULA.

XI.

Jolánnak nem sok ideje maradt a tünődésre. A következő perczben megismerte szerencsétlen bátyját.

— György! — sikoltá a leány és csaknem elájult ijedtében.

A boldogtalan bátya lehajtott fővel, sápadtan, egész testében reszketve lépett testvére elé. Nem birt szólni, csak megállt, mint a koldus, a ki alalmaznát vár.

Jolán, midőn első rémületéből felocsudott, könybe borult szemekkel nézett bátyjára; aztán szívét elárasztotta a szeretet érzékenysége és zokogva borult testvére keblére.

Az ember se tudott mást cselekedni, csak sirt. Göresösen magához szorította az édes leányt és sirt, erős, fuldokló, fájdalmas zokogással.

A szokatlan zajra Aba Imre kilépett az előszobába s midőn észrevette, hogy

leányát egy férfi öleli s a férfiban fölismerte a fiát, gyorsan visszafordult, befutott a szobájába, leakasztotta a falról a vadászfegyverét és feidult arezszal, halotthalványan rohant ki.

— Atyám, az istenért! mit akarsz tenni? Édes jó atyám! — sikoltott Jolán félelemmel és György elé ugrott, kitérta két karját és átölelte a szegény fiut.

Aba Imre roskadozva bocsátotta le fölemelt fegyverét.

Aztán vonásai hirtelen megkeményedtek. Szigoruan, mint a kérub a lángpallóssal, odaállt a fia elé s szótlánul az utra mutatott kinyújtott jobb karjával.

— Ne üzd el őt, atyám, ne üzd el. Hiszen azért, hogy vétkezett, megbűnhődött már és hová menjen, hová hajtsa le fejét, ha mi is megtagadjuk őt? — könyörgött Jolán, esdő tekintettel.

De az apa némán intett az országot felé.

György megalázkodva hajtotta le a fejét. Erővel kibontakozott testvére ölelé-

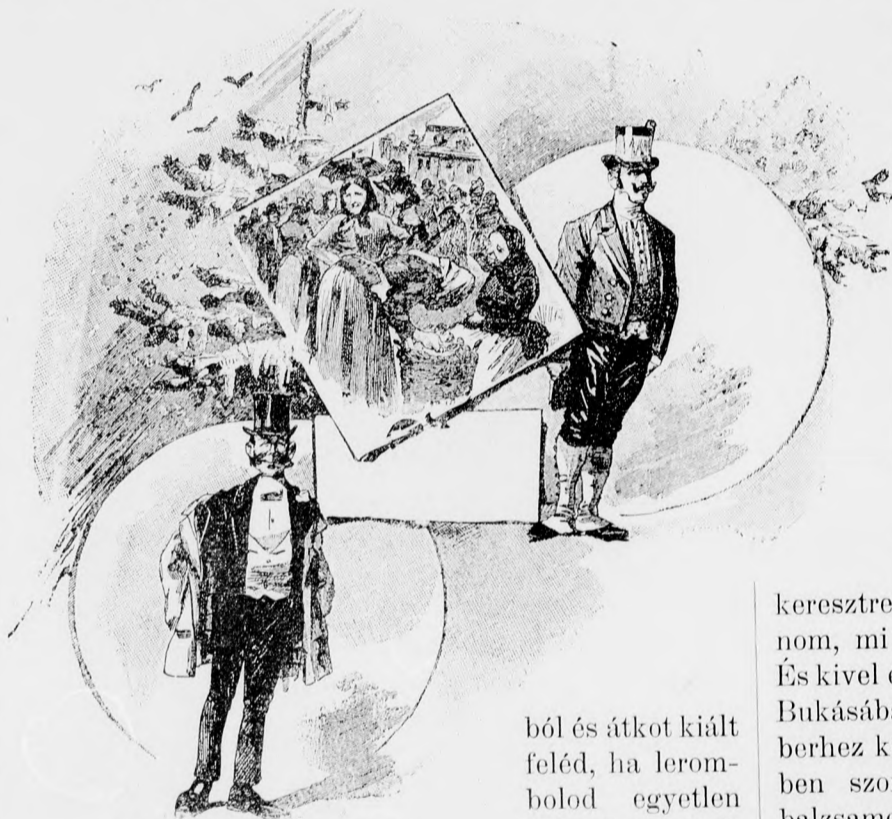
XIII. LEO PÁPA.

séből és menni akart. De Jolán megfogta, zokogva, jajgatva, kétségbeesetten tartotta.

— Atyám, megszakad a szívem. Tehát nincs megtérő fiadhoz egyetlen jó szavad?

Aba Imre összerázkódott. Egy pillanat alatt újra átélte minden gyötrelmet, a mit fiának bűne miatt szenvednie kellett. De aztán, mintha elhunyt feleségének engesztelődő alakja vonult volna eléje, meglágyult hirtelen és megszólalt:

— Szerencsétlen fiu, minek jöttél ide? Apád, anyád életét feldultad már és most azért jöttél, hogy egyetlen testvéred boldogságát is megöld? Édes anyádat sirba vitte a bánat. Évekig roskadozott beteg, halálra sebzett szívvel, de megbocsátott. Apád összetört a szegyen igája alatt, de kiengesztelődött emlékeddel. De most anyád szelleme fölszáll a sir-

Karácsony a szalonokban.

ből és átkot kiált feléd, ha lerombolod egyetlen leányának boldogságát. Jolán

menyasszony, mátkája egy derék, tiszteletreméltó embernek. De hogyan vezesse oltárhoz testvéredet, ha te, börtönből kiszabadult gonosztevő — közük állsz?

György erre a szóra hirtelen magához tért kábultságából. Mikor az uton lassu léptekkel hazafelé tartott, mindenre gondolt, csupán arra az egyre nem, hogy az ő hazatérése megölheti testvére életét. Most döbbenve ébredt ennek tudatára és hörgő, tompa hangon szólt:

— Bocsássatok meg, látni akartalak még egyszer az életben utoljára. Nem gondoltam semmi rosszra! Bocsássatok meg!

És sirását visszafojtva, elindult ingadozó lépésekkel.

Ekkor egy férfi karja nehezedett vállára.

Szöreghy Zoltán állt a távozni készülő háta mögött.

Zoltán a paradicsomból kiüzve nem birt sokáig otthon maradni. De nem a gyalogösvényen tért vissza, nehogy Jolán a kelleténél korábban észrevegye; hanem megkerülte a házat, a méhesnél átmászott az alacsony kerítésen s úgy osont előre, mint a sunyigyerek, a ki a madárfészekre les. Meg akarta lepni a menyasszonyát. De a mint a konyhán keresztül feljutott az oszlopos tornácra döbbenve, állt meg.

Végig hallgatta és végig nézte ezt a szomorú jelenetet. S midőn a fiu menni akart, Szöreghy megfogta a vállát.

— Nem szabad elmennie innen! — szólt nyugodtan.

Hangjától egyszerre három szív remegett meg. Aba Imre hátratántorgott, mert a bosszuló angyalt látta Szöreghy alakjában. Jolán szive is összeszorult, de aztán fölemelte a tekintetét és bizalommal, rajongó tiszteletet és hitet kifejező szelidséggel nézett vőlegényére.

Legmélyebben rázta meg Szöreghy váratlan megjelenése Györgyöt. Hideg verejték verődött ki az arcán s a szívét iszonyú keserűség szorongatta. Átok van az ő életében, átok! Ime el akart menni, hogy kitérjen testvére boldogságának útjából és késő, késő! Minden bűnéért megakolt abban az irtóztató szenvedésben, mely őt e gondolatra marezangolta.

Zoltán csodálkozva nézett a három csüggedt, szomorú arcra.

— Miért akarják elüzni? Atyám, Jolánom, szóljanak, miért? Nem mentem az ő bűnét. De vajjon hányszor akarjátok őt keresztre feszíteni egyetlen vétékért? Atyám, Jolánom, mi nem csupán boldogok vagyunk, de jók is! És kívül érezzük jóságunkat, ha nem az elhagyottal? Bukásában azért álljunk-e csupán a szerencsétlen emberhez közel, hogy őt kegyetlenségünkkel még mélyebben szorítsuk le az örvénybe? Ki adjon sebeire balsamot, ha mi nem adunk? Ki segítse őt tisztességre törekvésében, ha mi elfordulunk tőle? Nem, atyám, Jolánom, ez nem volna hozzánk méltó cselekedet! György itt marad mellettünk. Dolgozni fog és megbűnhődik újra meg újra; de nem bukik el többet. Szemünk előtt kell élnie, hogy lássuk küzdelmét, lelki megtisztulását lépésről-lépésre. Ez fogja őt sarkalni és ez lesz az ő szenvedéseinek, vezeklésének állandó forrása, míg végre a tűzön átedződve megtisztul egészen és újjá születik. A mi szeretetünkre, elnézésünkre, gyámolításunkra jogosan számíthat ezen a golgotai útján és nem szabad bennünk csalódnia!

Aba Imre és leánya úgy álltak Zoltán előtt, a mig beszélt, mint a tetten ért bűnösök.

Mikor elhallgatott, Jolán odaborult eléje s hirtelen csókokkal árasztotta el mind a két kezét.

— Én szentem, én bálványom, én édes uram! — suttogta átszellemülve boldogsága mámorában. Aba Imre nem birt szólni. Öreg arcán lassan,

enyhén gördültek végig a forró könnyecsek, a meg-
enyhülés bánatoszlátó eseppei.

Zoltán hiába iparkodott kezeit kiszabadítani,
Jolán oly szenvedélyesen fogta. Tünie kellett tehát
hogy az imádott leány csókokkal üdvöztse az ő barna,
erős, férfias két kezét.

Mosolyogva nézte szép menyasszonyát; aztán
mikor a csókszapor véget ért és kezei ismét szaba-
dok lettek, megilletődötten nyujtotta jobbát a haza-
tért bünös fiu felé.

— Azt hiszem: most, hogy kedvesem áldó csókja
érte ezt a kezét, e kéz legelső dolga nem lehet más,
mint megszorítani kedvesem testvéreinek kezét.

Karácsonykor.

*Hát van varázsszer, mely lelket megifjít?
Van csodáir, mely halk szívet dagaszt?
Van égi kéz, a melynek puha ujjja
Visszavarázsol rég eltűnt tavaszt?*

*Van... Apró gyertyák zöld fenyőfa galyán
A csillogó dísz, — Jézus jászola...
Mint napsugárra dér: szemünk megolvad
S egy könybe csordul lelkiünk mosolya...*

*Ez a varázslat... karácsony varázsa.
Vigan szökellő boldog gyermekek,
Csillag fénye Bellehem azurján,
Melynek sugára jászolon remeg.*

*Úgy leborul a lelkem, úgy zokogna,
Úgy keseregne szívem, — úgy dobog,
Mint hogyha benne alvó ifjúságom
Kitörni vágyna!... Ó, ti boldogok!*

*Ti gyermekek! Ti Jézus kis baráti,
Ti Messiásnak játszótársai!
Csak játszatok. Jó néktek e szent estén
A Bellehem körül eljátszani.*

*Ott álljon meg a nap, mint hajdan, régen
A Józsuah szavára... Úgy is oly
Rövid a lét, oly semmi a boldogság,
Annyi a köny s oly kevés a mosoly...*

*Boldog, ki redős arczczal, hajlott testtel
Ifjuí szívet, gyermek-örömet,
Karácsonyi hitet rejt szíve mélyén.
Azt meg nem érti bár a nagy lömeg,*

*De érzi ő a lélek csodanyelvét,
A Salamon varázsa van vele,
A madarak dalát megéri, s lelke
Az élő Isten fényével tele.*

*Maradj velem, karácsony szent csodája,
Gyermekvilág ez aggott föld terén,
Te hír a ködvilágban, tenger habján
Törő hajókat fenntartó remény!*

*Ó hadd legyek én hívő, bárha gúnyjal
Illet a hitnek harczosa maga —
Vezess bölcsék világa, én vezérem,
Te Bellehem királyi csillaga!*

Váradí Antal.

A PESTI PROTEKTOR.

— Irta: Tolnai Lajos. —

Szép, csinos szőke ifju ember lépett be hozzá
halk kopogtatás után egy nagyuri kényelemmel
butorozott első emeleti szobába.

Vöröses, sápadt, ránczosbőrű ur emelte föl az
eredetileg tán ágynak készült széles íróasztal mellől
kis száraz fejét.

— Igen? mindjárt.

A vöröses ur hirtelen lecsapta közönséges, fülre
akasztott Libál-féle szemüvegét és orrára függesztett
egy aranyos keretűt.

Ezen nézett aztán a belépőre. Annyira töreke-
dett előnyösen tűnni fel, hogy betett fogainak arany-
kapsait is mind kicsillogtatta. Odafektette az asz-
talra aranygyűrűs, vékony, fehérsárga kezeit, mellét

A karácsonyfa diszítése.

a fényes, gyémántos gombokkal előre-
fesztette.

— Igen? Ön az? Te vagy, Feri?
Jó, hogy itthon találtál, épen a
miniszterelnök hivatott. Két és fél

Perez és háromnegyed, azaz másodperez mulva már
nem kaptál volna itthon. Isten hozott! Szervusz.
Itt van apád levele. Olvashatod.

Mig az ifju ember beletekintett a levélbe, addig
az ur egy esemő esesebecsét, kaukázusi apróságot,
eserkesz-kést, párisi fotográfiát helyezett el nagy
rendetlenségben. Egy kissé még mellényét is ki-
gombolta, hogy mutassa, mily régen dolgozhatik már.

— Nagyon esedezik az öreg; szeretné, ha esi-
nálhatnék belőled valamit. Apád tanárom volt, tudod?
Sokszor beszélte, ugy-e? Rendes dolog, hogy lent-
maradt, szegény tanárok szeretnek dicsekedni kitűnt
tanítványaikkal. Ez a kis hiuság megbocsátható.

Foglalj helyet. Az ott Milán király, az Jenő gróf — Sándor fejedelem, a szlivniczai Achil; az amott a berlini kanczellár, tanulótársak voltunk Párisban. Foglalj helyet ott, itt. Borzasztóan fáj a fejem. Azért megbocsátasz, nem foglalkozhatom veled sokáig. Nem bánom, térjünk mindjárt a dologra. Abban a lapban egy festészeti kritikám van, majd elmondom röviden a tartalmát. Benczurt vágom le rettenetesen. Megigérttem Párisban Miskának, hogy ezt a zsidó-örményt czudarul leverem. Borzasztóan félnek tőlem a festők, pedig ha tudnák, hogy — eh, beszélek előtted őszintén. Az őszinteség különben csak a legnagyobb lángelmék szokása. Tehát igen, egy betűt sem értek a festészethez, de sok adatot kaptam egyik-másik elégedetlen piktoról, s gondoltam, lár-mát csapok. Egy csomónyomorult festőt kiemelek a sárból. Fölkapok vele — portálnak, az alatt aztán majd nézek más után. Most a miniszterelnök a borászat terén akar valamit. Nos, én Franciaországban ismerek minden borkereskedőt. Mig szőlőimet el nem kártyáztam, valamit bekukkantottam a borászati lapokba. A mit irtam a magyar lapokba: az nagyszerűen sikerült. Sehol a világon annyi ostoba, korlátolt ember nincs, mint itt minálunk — ah, a fejem. Kérlek, ott a mosdó, kendő, ott a vízcsap, áztasd meg, és tedd a fejemre. Csókollak,

pajtás. Nos, most térjünk a te tárgyadra. Igen, mi is akarsz lenni? Megállj, értesz-e valamit a gyorsírászathoz?

— Igen.

— Gyakorlott vagy?

— A lehetőleg.

— Azaz kitűnően. Szegény öreged is kitűnő egy tanár volt; folyékonyan beszélt ó-görögül, angolul és egy nyomorult vidéki tanár maradt. Milyen bizonyítványaid vannak?

— Mind kitűnőrendű.

— Tehát eljössz velem egy ankétra, mely a kisbirtokosok ügyeit tárgyalja. Be foglak mutatni egy

csomó koldusnak, adósságtól elázottnak. Lesznek ott bankárok — egy krajezár nélkül, grófnék, a kik nyerni akarnak, s a kiknek ott lehuzzuk a ruháit — bolond, nem úgy! Vének azok, csak meg fogjuk őket koppasztani. Te beszédeimet stenografáld, és rögtön viszed jegyemmel a szerkesztőkhöz. Délután a malombirtokosok gyűlésére viszlek. Nagyszerű, hogy épen most jöttél. Igazában mondd, mihez értesz?

— Szorosan véve, tárgyam a mathesis.

— Hm, ahhoz fogunk, a mihez nem értünk. Ki mihez nem ért, ott legkelendőbb. En jogot végeztem félig, filozófiát félig, katonai tudományokat

félig, építészetet félig; tudná az ördög, mi mindent egy napig, két napig, és pompásan megy minden. Ezt leszamarazom, azt feldicsérem az éjig. Most Mikszáth kerül a tollamra. Ismered Mikszáthot?

— Oh!

— Az egy rest dög.

— De lángelme — — —

— Azért lesz jó nekivágnom. Homlokegyenest megyek az egész világgal. Csak úgy veszik észre az embert. Összeszidom, mint a pozdorját — úgy szállok egy más tárgyra. Fel-tolom magam pénzzseninek. — Azt a gőgös Széll Kálmánt nem szenvedhetem.

— Nagy ész.

— Persze, hogy nagy ész, én tőkfilkő vagyok hozzáképest, de ép azért sikerül nekem a harez. Félig csinálom mindent, félig ígérek, félig adok — ez a fő. De

most már rátérek a te tárgyadra. Matematikus vagy?

— Igen.

— Verseket tudnál-e irni? No, no, ne neved.

— Ugy, a klasszikus metrumokban valamikor irtam.

— Modern formákban kell. Van egy gyönyörű görög leányzóm, él-hal a magyar poézisért. Meg akarom hódítani, de csak versekkel tehetem. Apja gazdag bankár. Becsülném, ha ezt a bolond leányt — Fiam, te ép legjobbkor jöttél, rendelek ide fel egy jó dejeunerért, finom vörös bort, és te irsz nekem egy pár verset Endrődi szellemben, a legmélyebb fájdalommal, tudod sirsz, nyögsz — a többi az én dol-

— Ezt is az angyalka hozta. —

gom. Megboesátasz pajtás, de nekem öltözködnöm kell. Az inasomat elküldtem egy kis kóristánéhoz, a Magyar színház legszebb kóristánéja — — Te, a lába ilyen-e, ezukor; a két szép karja — te ilyen-e, mint a felső lábam; te, a nyaka — az valami isteni. Utódom léssz, ha én azt a görög bankárleányt megkapom — a paradicsomot nyitom meg előtted.

És most kérlek, segítsd lehuzni a kabátomat. Jaj, négy párbajseb, Páris, London, Berlin, Bécs — a mellényemet. Ezt egy hercege nadrágjából csináltattam, a legfinomabb se-lyem. Milyen ügyes vagy, bizony isten, inasnak termettél. Gondolok valamit. Az öreg János hercegehez teszek, titkári ranggal, nagy fizetéssel. Pompás maitresszeket tart. Oh, barátom, ott fejedelmileg élhetsz. Kérlek, a cipőmet, vigyázza. Most, milyen nagyszerű időben érkez- tél, a miatt az akasztófárávaló inas miatt kétségbeestem volna. Így, most pompásan felöltözköd- hetem és mehetek.

— Mi? tán te is menni akarsz?

— Még ma sok végezni- valóm van.

— Ah, sajnálom. De lásd, borzasztó sok a dolgom, ezer tárgy igényli hozzászólásomat, holott igazán semmihez sem értek. De az emberek belém vannak bolondulva, azt akarják, hogy csak az én czikkeimet olvassák. Istenemre mondom, egy számár vagyok, de bátor, és ez kell; szemtelen, henezegő, de oly gyávák az emberek, és ez jó; egy garasom nincs, csupa nevetségből kérek tőled déli tizenkét óráig egy ötöst, százassal viszonzom, de gyalog csak nem mehetek a miniszterelnökhöz.

Köszönöm kis fiam. Csó- kollak. Mondd meg az én drága öregemnek, hogy életem legfőbb feladata lesz, rólad gondoskodni. De most fiaeskám, az istenekre mondom: mennem kell.

A szép fiatalember pirulva, alázattal hajlongott ki a szobá- ból, és lent az utcasarkon be- fordult egy kávéházba.

Alig néhány perc múlva:

— Fritz, egy nagy kávét, sonkát, tojással! — kiált a pro- tektor, és leül, a nélkül, hogy a szegény ifjura, — kinek lehet utolsó ötösét csalta ki, — csak egy tekintetet is vetett volna.

KARÁCSONYI TÖRTÉNET.

Irta: Szöllőssy Jenő.

I.

Misztelteti a ténsasszony a tekintetes ifju urat s szépen kéri, ha nem veti meg a mi meleg zsíros karácsonyi fánkunkat, töltené el nálunk karácsony szent estéjét. — S azután hozzá- tette a hűséges Böske: — Mert tetszik tudni, nálunk, a hol a

cselédnép sem munkál többet s ugy kosztol, mint a gazda, nem lehet sokat teketóriázni.

— Tudom, tudom — szólt magában Borostyáni Géza szol- gabíró. — Főbíró uraméknál már ilyen a szokás. Takaros a gaz- dasszony és a nagy vagyon mellett is takarosán élnek. Ámbár sová- nyabb lesz a vacsora akár hétköznapi vacsorámnál, mégis csak jobb lesz ünnepkor náluk. Legalább karácsony estéjén üljek egy kis család közt ünnepet. Hej! a családban már a felszedelt kalácsok meleg gőze is ünnepies illattal tölti be a szobát. Oh, ott, abban a vendéglőben a legfinomabb étel sem izlik már oly jól, a haj- longó pinczerek önző udvariassága mellett. Milyen prózai, milyen unalmas a karácsony otthon nélkül! És elfogadta a meghívást.

— Az első karácsony. —

Abban meg még reménykedni sem mert, hogy az alispán is meghívja karácsony estéjére.

A szerencsétlenség azonban az ember nyomában jár. Alig, hogy elindult hazulról, a harmadik utcasarkon talál- kozik Földes alispánnal, ki e hidegben jónak látta tigribundájába bujni. Az orrát most is nyomta az arany pápaszem. Le nem venné onnan a félvilágért... ez teszi mosolygó képét komolylyá. Előbb néhány hivatalos ügyet vitattak s miután kölcsönösen meg- magyarázták, így szólt Földes a szolgabíróhoz:

— Most pedig kedves barátom, mint efféle ideszakadt legényembernek, ha jobb dolga nem akad, karácsony estére szívesen látom vendégemül! Halpaprikással készül az az asszony, no meg egy kis kalácsal...

Oh, nagy ég! hát mertem volna ily nagy szerencséről még csak álmodni is. Már nem a paprikást értem a szerencse alatt,

hanem az alispán angyalszép leányát, a barna Rózsikát. Olyan bájos volt a multkori „koszorun“ s azóta belégalyabodtam. Megszerettem s jobban imádom, mint az Istenemet. Eddig oly hidegek voltak irányomban, miért ez, hogy most közelednek, meghívnak?

Főbiró uramékat pedig vitte volna a kánya csörgő fánkostól, avval a kokett asszonynyal egyetemben. Rég lejártá magát s mégis mindegyre udvaroltat magának, Hogy épen most nem érhetett mást a kegye, választása. Igaz, jó régen, nagyban csaptam neki a szelet, igen, mielőtt a kék szemű, szőghaju Rózsika a zár-dából hazakerült, most már nyakig vagyok az asszonynyal. Hisz ott van a sok fiatal ember doktor és jegyző, hódítsa meg azokat (Persze az asszonykának is van izlése.)

Borostyáni köszönettel vette a meghívást. Ily chancet csak nem szalaszt ki a markából! Már csak azon töprenkedett, hogyan elégítse ki főbirókat, kiknek szintén odaigérkezett. Talán majd egy rövidke félórát szakít azoknak is.

Szent karácsony közeleg. Ma van az utolsó nap. Holnap már ünnep.

Borostyáni megállapodott abban, hogy ajándékot vesz imádott Rózsikájának; ajándékot, mely sub rosa szerelmi vallomás is lesz. De Istenem! könnyű valamit kigondolni, de nehéz az eszmét végrehajtani, fontoskodék Borostyáni. Kinjában, daczára a zimankós időnek, összefutotta az egész várost, míg végre valami megvillant agyában.

Aha! megvan már! Gyönyörű szép virágkosárt, teli eleven rózsákkal — ha mindjárt az ingébe kerül is; a rózsák alatt piros cukorsziv, ebben egy csinos versecske, mely csilingelő szavakkal lesz szenvedélyének, szerelmének szószólója.

A verset majd csak kiizzadja valahogy.

Ezzel befordult a virágkereskedőhöz. Drága pénzt kért a kertész a husz szál rózsáért. Az aranyozott drótkosár meg sem is telt vele. Aztán megvette a szívet is, s elégedetten ballagott hazafelé. Rendben volna a széna, csak még a vers van hátra!

Félóráiig ült az üres papírlap előtt, mereven nézett a falon függő Jókai-képre, mintha lyukat keresne a kabátján. Így csak nem boldogul. Leveti a kabátját, papucsot vesz fel, rágyújt egy Wekerlére, hanyatt fekszik a pamtagon s úgy eregeti a bodor füstöt. Tán így támad egy jó gondolata.

De nem támadt.

Kinjában hasra feküdt, a haját húzta, a kobakját ütötte; Mig végre négy szót sorakoztatott egymás mellé.

„Piros, mint e rózsavirág“, kezdé. De vigye Manó, hát virágra nem akad kádenczia?! Tán jobb így: „Mint e rózsavirág, piros“ — piros? Erre legjobb rim-zsiros, vagy hova beszélek — papiros. — Hanem hát, hogy vetem össze? ... Eh, mást gondolok.

Most fölállt, járkálni kezdett. Nekiment minden tárgynak, mintha utját állná a gondolatának, majd megint a haját toltá szét, de biz az nem bujt ki — a gondolat, az „eszme.“ Nem jó itt a légkör. Itt nem lehet. Evvel újra felöltözködött s rohant a vendéglőbe — tán ott!

Csak ámult-bámult a vendéglőstől a kávélegényig mindenki az izgatott szolgabíró. Hol leült, hol felkelt, majd két szék közé ült; lapot olvas, eldobja s hirtelen körmöl valamit a noteszába.

A pinczér félénken közeledik feléje: „Kapuczinert tetszik parancsolni vagy pikkolót?”

Borostyáni rábámult, mintha sohasem látta volna. „Ottót, hollót, apollót... persze, hogy kipollót! A bambája, most se tudja, mit iszom.“

— A szolgabíró urral ma nem lehet szólni, lázból beszél, tán influenzája van — szólta aggódva a pinczér főnökéhez.

Borosnyai Borostyáni Géza pediglen ma nem költötte meg

a verset. Hanem miután kitombolta magát, hazament, lefeküdt és aludt, mint a juhászbunda.

Csak másnap reggel, öt percczel felébredése után támadt hirtelenében egy szép gondolata. Örömeben kiugrott az ágyból, s hevenyében le is firkantotta, nehogy elfelejtse.

Milyen jó kedve kerekedett egyszeribe! Bizony Gyulai Pál is megirigyelné tőle e verset:

„Lehoznám néked, le az égnek
Minden ragyogó csilagát —
Megérted tán te is szívemnek
— Sub rosa — minden fájdalomát.“

Ugy fog hatni e szellemes kis költemény! félig takargatja a mondanivalóját, de azért mégis egészen érthető, világos a gondolatom.

Hál' Istennek! most még a főbiróné ajándéka után kell csak látnom.

Szomoruan tapasztalja azonban, hogy fogytán a bankó. De mit! Nem is köteles e fukar népnek holmi drága ajándékokat venni. Majd csak megjárja egy kis tréfa is.

Ha! mily jó ötlem támadt! A főbiró nem nehezelt semmiért sem, a felesége meg szereti a tréfát, enyelgést. Hat éves házastársak s még nincs gyermekük. Evvel már sokat ingereltem őket; hozzá még az asszonyka szolgál-tatta az alkalmat.

Elment hát a játék-kereskedőhöz s egy dadát vett, a ki karján kövér, pirosképi kis Babyt ringatott. Jót nevetnek majd főbirók a tréfán!

Két ládát is kerített, s Borosnyai egész délelőttön a csomagolással volt elfoglalva, aztán beszólt a lakást adó özvegyasszonyhoz: küldené be fiát.

Karinak jól a fejébe verte: ezt a ládát ide, azt amoda viszed, érted?

Kari már sok ily megbizását hajtotta végre a szolgabíró urnak, de mivel a két láda nagyon hasonló volt, jónak látta beszaladni a piros czeruzáért s rátenni a maga jelét.

II.

Hangosan dobogott a szíve Borosnyai uramnak, mikor karácsony estjén az alispánék felé tartott. Ideges kíváncsisággal ejtegette, minő hatást kelthetett az ő küldeménye az alispánék becses családjában.

Nagyon izgatott volt, az ünnepi hangulatnak parányi nyoma se; pedig ünnepi színt öltött az egész

város; a merre elhaladt, ünnepi illatot terjesztett a sok fenyőfa; minden udvarból ünnepi ételek kellemes illatu gőze ütötte meg az embert. Megkondult a Szentháromság-téren a templom hangja, a kórus benn a templomban rázendítette, hogy: „Diesértessék az Ur Jézus Krisztus.“ A templom mellett elhaladva, átesapott a téren, egyenesen ama csillogó ház felé. Az alispánék háza felé.

Világos minden ablaka; csillog, ragyog benne a feldiszített karácsonyfa. Olyan kedves, igazi magyar nemesi lak ez. Külseje, a legegyszerűbb; stílje régi és mégis előkelő. S ilyen a ház lakója is: kedves, nyájas a háziasszony, szívélyes a gazda. Valódi magyar vendégszeretettel fogadja a belépőt s a kit ott marasztal, az el is mondhatja magáról, hogy ez egyszer jóllakott.

Kedves egy család. Ott a szép anya ezüstös hajával, szelid arcával; apraja nagyja körülötte sűrög, lesi gondolatát, óhajtását; még ki sem mondta, máris téve van. Ebben a házban a nagyok, a szülők egyetlen boldogsága, az a piros, pozsgás, egészséges, képü apróság, a gyerekek. Az édes, alig tizenhét éves Rózsika — a harmatos tulipán — s e gondolatnál hevesen kalapált a szolgabíró ur szíve, aztán a komoly Pistike, a vidám Gyula, a pajkos Géza, s a durezás Béla, meg a kis kövér Erzsók. Ez aztán vidám egy társaság. Messze kihallik a szobából a jókedv, az öröm, a rivalgás. Amott guggol a pápaszemes alispán és

Az angyalka, szállítója.

a legkisebb családja: házat építenek a padlón; a nagymama katonásdit játszik az ő becézgetett kedvencével: Gézával, hogy tud tisztelkedni, fegyvert fogni, kardot forgatni, ha Gyula kiadja a jelszót, s milyen katonásan lépdel a büszke kis huszártiszt! Az alispánné kicsi leányának a babaszínházat magyaráztatja. A nagyobbik kettő lóversenyt játszik. Csupán Rózsika húzódik félre az eleven társaságtól s a pamlagon, elmerülve egy verseskönyvben lapozgat.

Most, hogy Borosnyai benyit egy pillanatra abbanmaradt a munka, de aztán ismét tovább foly a jó kedv.

Mégis különös! Olyan hétköznapiasan fogadták, mintha meg sem lett volna híva. Az alispán nevetve állt elébe s egyszerűen fogadta köszöntését. A háziasszony — legnagyobb meglepetésére — egész hidegen. Rózsika pedig kinos zavarba esett, majd erőt véve magán, haragos, büszke arccal nézett feléje, aztán elfordult tőle. Nem is szólt hozzá. E perczen szertefoszlott Borosnyai minden, de minden reménye.

Szép és drága ajándékának színét se látta a leány, talán el sem is fogadták.

Alig tudott magán uralkodni, annyira szívére vette a hideg fogadtatást. Hisz az utolsó táncvizgalmon olyan bizalmas volt hozzá Erzsike, hogy most biztosra vehette, miszerint rózsáit és vallomását kedvesen fogja fogadni.

Arra a kérdésre, vajjon szereti-e a rózsát? dölyfösen, megvetően felelt egy szót. Aztán ott hagyta. A világot se vetett volna rá csak egy pillantást is.

Az alispánné pedig megragadta a kedvező alkalmat s iziben meg is jegyezte, milyen sajnálatra méltó a mai ifjúság, melynek semmi érzéke nincs a finomság és illem iránt, s mely nem viseltetik a hölgyek iránt kellő tisztelettel. Legnagyobb fához szólt volt imígyen, hogy a szolgabíró is érthetett belőle, a kire e mellett igen erős tekintetet vetett.

Füstbe ment hát a karácsony minden öröme s akár otthon maradt volna heringet enni, tán még jobban ízlett volna, mint az illatos paprikás, a mit elébe raktak, meg mellette a jó vörös bor.

Vacsora után a mint szerét tehetette, — az illedelmet sembánva meg — azzal mentegte magát, hogy rosszul van, eltávozott.

Szomorúan, kétségbeesett szívvél ballagott el egyenest a főbíróékhoz. Ez a látogatás csak kinjára van. De hát mitévő legyen, megigérte; s aztán mégis csak jobb, mintha ily hangulatban egyedül van.

A főbíróné asszony egész az előszobába sietett elébe, úgy fogadta. Dívatos zöldruha volt rajta. Haja naivul, lányosan kifésülve, arcán pedig jó vastagon fehérlett a puder.

Mind a két kezét odanyújtotta neki s szembeszökő izgatótsággal suttogta a fülébe:

— Egyetlen barátom, köszönöm! köszönöm szives figyelmét; maga kis hamis poéta, milyen pompás meglepetés, milyen elmés ötlet! Higgye meg, szívem rokonszenvez az ön nemes érzelmeivel s úgy fáj lelkemnek, hogy ez a tiszta boldogság tán soh'sem teremheti meg virágait.

— Haj na! ez az asszony is furát magyaráz bele az én otromba tréfámba! — lepődött meg Borosnyai.

— Gondolja csak — folytatja a kövér asszonyka — férjem nagyon zokon vette azt az érdekes s nekem igazán kellemes ajándékát s bizony kis híja, hogy esete-patét nem rendezett. Alig tudtam megbékíteni, de jöjjön, mert még újra féltékenyekedik

Fejét csóválva követte Borostyáni az asszonyt. Sohase hitte volna, hogy az ő ártatlan bábujának annyi gonoszat tudnak be, hisz a főbíró nagyon kedélyes ember s az efféle ártatlan tréfákra még mindig jókat nevetett.

— Ah, hozta Isten! Jó estét! Borosnyai uram, — szólt a vendég elé sietve a főbíró.

De Borosnyai nem szólt, még a kezét sem nyujthatta üdvözlésére, olyan volt, mint egy sóbálvány, merev, mozdulatlan. A hogy a karácsonyi szobába lépve ott látta diszelegni a Rózsikának szánt rózsákat.

— Mi... i... i tö... ö... örté... ént? itt? ide? — szólt nagysokára magához térve, reszkető hangon, hogy... hogy? a virágos kosárt hozták ide?

— Természetesen, hogy ide — szólt bámulva az asszony —

hát nem nekem volt szánva? Hisz maga a saját kezével írta rá a czimet.

— Én?... oh én együgyű, én számár! Mekkora tévedés! Az alispán ur leánya meg a babát kapta? Nincs egyéb hátra, minthogy szétrobantsam ezt az ostoba fejet.

— Mit jelentsen ez, szolgabíró ur? nekem szólt a virágkosár vagy másnak?

— Igen, igen, szolgabíró ur, szóljon kérem. — szólt fokozott örömmel a főbíró, ha tán tévedés van a dologban, helyre hozhatjuk.

Borosnyai rászánta magát. Elbeszéli! a tiszta igazságot meg kell tudniok. S elkezdte. A főbíró majd megszakadt nevetésben. Örömeben könyezett, sehogysem bírta visszafojtani a nevetést; a hogy a zavart Borosnyaira vagy dühös feleségére nézett, újból és újból kitört belőle.

— Nagyszerű, remek! bravó! A legjobb viczezt, a mit életemben hallottam, láttam. — S nagyokat tapsolt jókedvében. Feleségem kapja a szerelmi vallomást, Rózsika leányasszony a babát! Teremtette! Minő arczokat vágott a leánya a tréfához? De szerettem volna látni alispánné asszonyomat! Az öreg bizonyára nem tud felőle, mert akkor volna csak hadd el hadd! S te asszony! hogy lépre mentél, úgy adtad, mint egy kis bakfis, a ki szegyenében elpirul, ha a táncziskolai kalandjairól beszélnek, de a szive, az boldog mellette. Ha! ha! ha! Tudtam én azt mindjárt, hogy Borosnyai okos ember s nem támad az a bolond gondolata, hogy egy vén asszonynak czukros szívet, rózsát és verset küldjön. De most szedje ám a rózsáit s rohanjon velük lóhalálba Rózsikáékhoz; tegye jóvá, a mit vétett. Mondja el, hogy esett meg a tévedés. Rózsika is tudni fogja a dologat.

Mit tehetett egyebet: elfogadta a jó tanácsot. Borosnyai izgatott zavarában észre sem vette, hogy a főbíróné királynői léptekkel hagyta el a szobát a nélkül, hogy „jó éjt” kívánt volna. A főbíró meg nagy szívesen becsomagolta az izléses kosárkát rózsáival és sok szerencsét kívánt hozzá.

— De aztán valahogy el ne felejtse a bábút! Azt a kis pufók bábunkat nem engedem! — kiáltott még utána az ajtóból nevetve.

Mohó sietséggel rohant Borosnyai rózsáival. Az utcán megbotlott egy nagy kőben s a hóba esett, aztán meg ő döntött le egy szegény öreg asszonyt.

Az alispánnéknál, ahogy becsengetett, azt kérte, kegyeskednék a nagyságos asszony egy pillanatig az előszobába jönni egy-két szóra. Az alispánné kijött, és Borosnyai elmondta, hogy mily édes örömmel csomagolta a rózsákat Rózsika

kisasszony számára, s milyen lehagolt, mennyi kin és kellemetlenség érte a — cserével.

E gyónással aztán elérte azt is, hogy a nemzetes asszony is elmondta, hogy bizony ő is így járt. Elértette. Aztán karosszékébe dőlve, olyan jót nevetett, hogy a szeme is könyezett tőle.

Mikor jól kinevette magát, így szólt:

— Várjon csak egy perczig, majd beszélok Rózsikához. Azután meg személyesen is meg fogja köszönni a rózsákat. Rózsika biz rögtön örvendező jókedvvel sietett Borosnyai üdvözlésére.

A boldogságot még megtették azzal, hogy ünepélyesen kijelentették: a mai esttel Rózsika és Borosnyai jegyesek.

— ❖ — Émléksorok. — ❖ —

Ne nézd csupán az arczot
Hervadó az,
Ha elműlik fölötté
Majd a tavasz.

Ám a szív, ha nemes,
Nemes lesz akkor is:
Ha hó fedí a homlokot,
Ha jő az aggkor is! D.

GONDOLATOK.

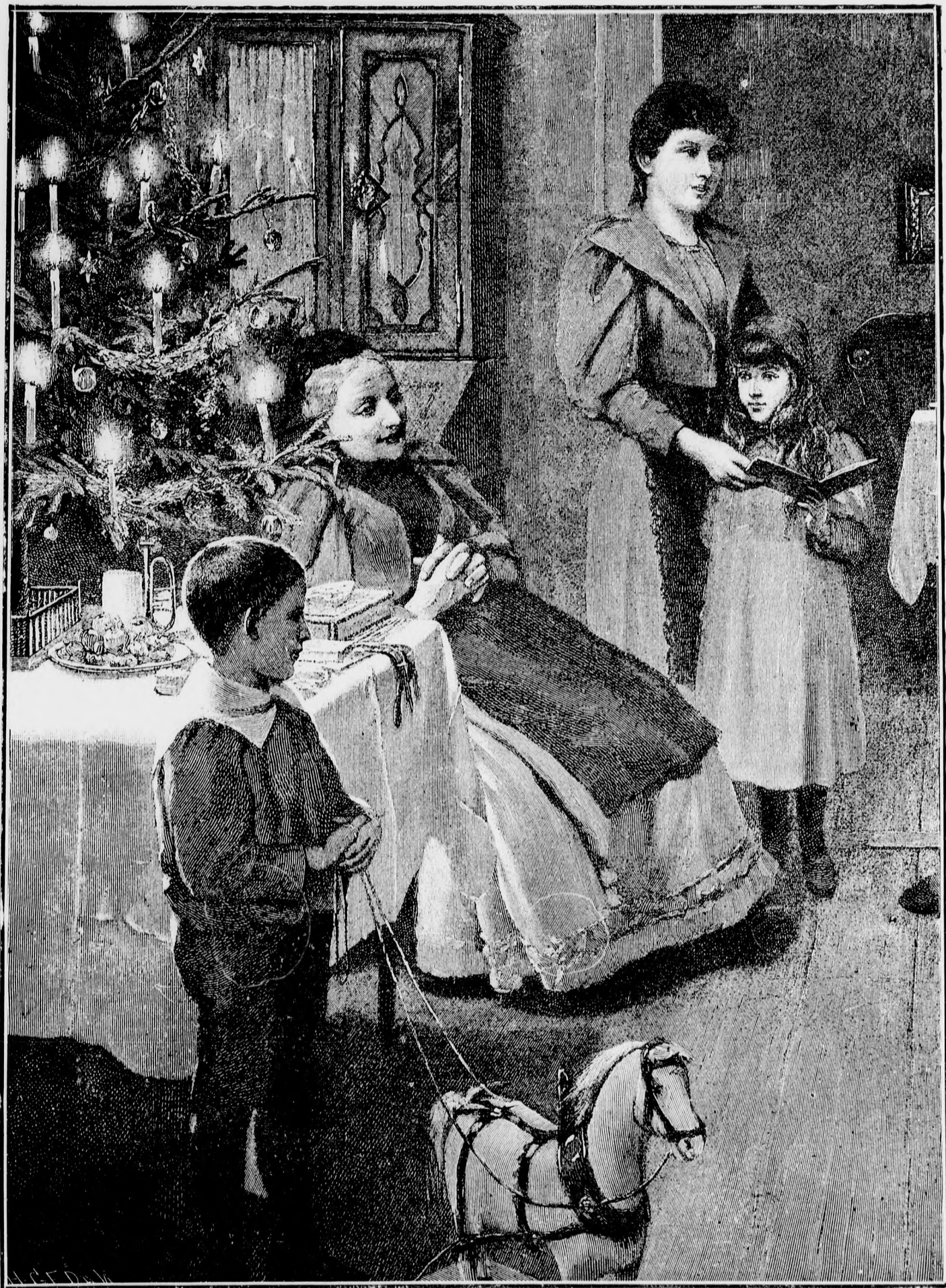
A férfi a teremtés koronája és a korona a — nők fején van!

Sok dolog van, amit megtenni szabad, de nem lehet, sok van olyan, amit megtenni lehet, de nem szabad. A.

—*— Karácsony a gyermekszobában. —*—

BT

—❖— Megjött az angyal! —❖—

A napkeleti bölcsek.

„Hol vagyon a zsidóknak királya, a ki született? mert láttuk az ő csillagát napkeleten és jöttünk, hogy neki tisztességet tegyünk.“
Biblia.

Napkelet bölcsei egy csillagot láttak;
Oly ragyogó volt az, beillett csodának.
Csodafényű csillag lelkük elbűvölte
S szóltak: „Ma bizonynyal nagy esemény tölt be!“

És utrakelének, Csoda csillag fénye
Büvösen világolt utjuknak elébe.
Több nap és több éjen mentek, járva-elve —
Miglen eljutának aztán Betlehembe.

„Mit jelez e csillag? Mi lehet az oka,
Hogy egyszerre megállt, szentséges Jehova!
Tén Betlehem volna arra kiszemelve,
Hogy itt születésük meg zsidók fejedelme? ...“

Gyülekezik egybe Judeának népe,
Helyet se lel az már, a ki későn ére
Napkeleti bölcsek tétovázva járnak —
S egy kicsi ház előtt egyszerre megállnak.

„A kit látni vágytunk, itt kell annak lenni!
Csillag ragyogása ezt a helyet jelzi.“
S nagy kíváncsisággal lépnek be a házba,
A sokaság előtt maguk' megalázva.

De nincsen a házban, a kit ők keresnek
— Nem jutott hely ott benn, csakis keve-
Betekintenek hát a szűk istállóba [seknek,
Kutatják, keresik, ha talán ott volna.

És rája akadnak... Jászolba' találgák
A kicsi gyermeket: a zsidók királyát.
S elötte legottan térdükre borulnak,
Hátát adva egyben az égi nagy Urnak.

Becsés ajándékuk' most sorra kirakják:
Illatozó tömjént, aranyat és mirhát.
A helyet így tették szentté, a hol állta
A dicső gyermeknek betlehemi jászla.

Azután elmentek vissza, honnan jöttek,
Azok a jószívű napkeleti bölcsek.
Emléküket őrzik, sokan ma is áldják:
Mert ők fedezék fel Krisztusurunk jászlat.

Kovács Zsigmond.

KARÁCSONY ESTÉJÉN.

Karácsonyi beszélyke.

— Irta: **Füredy Sándor.** —

Mideg szél süvölt keresztül a fehér utczákon,
arczába kergetve a járó-kelő embereknek
a havat.

Sok nép jár mindenfelé; — mindenki el van
foglalva valamivel e nagy napon.

Az üzletek tömve vannak vevőkkel. Minden
szülő vásárol valamit gyermekei vagy ismerősei ré-
szére, a mit majd, mint a kis Jézuska ajándékát
rakják le a csillogó, fényes karácsonyfa alá.

A jóra való emberek mindegyike siet haza csa-
ládjához, rokonaihoz vagy ismerőseihez, hogy a mai
szent napot családi körben tölthesse el. A vendég-
lők üresek; egy lélek sem ül bennük, a vendéglősök
nem kis bosszuságára...

A nagy hideg daczára is, mily szép a Megváltó
ünnepe! Minden ablakon keresztül vigadó szépsé-
get, mosolygó arcokat, örömtől kigyult arczu gyerme-
keket látni a sok aranyalmától s diótól csillogó és
viaszgyertyácskától ragyogó fényes karácsonyfa alatt.

Ki ne örülne a karácsonynak. A gyermekek
legboldogabb napja: szent karácsony ünnepe!...

* * *

Impozánsan butorozott, előkelő házban találjuk
magunkat. Az asztal közepén magas karácsonyfa
áll, gazdagon feldisztve aranydióval, aranyalmával,
czukorbábukkal; aljában szebbnél-szebb játékok,
finom sütemények vannak elhelyezve. Papirszelet-
kék vannak a játékokra akgatva, melyen daróczy
Kovács Imre földbirtokos három gyermekének: Lajos,
Ilona és Gyurikának nevei láthatók felírva.

Az asztal mellett állanak a gyermekek. Gyu-
rika mindjárt felfegyverkezve, magas szürke hinta-
lovára pattan, míg Lajos és Ilona makacsul nézik a
diszes karácsonyfat; arczukon az elégedetlenség képe
tükrözik vissza. Atyjuk dorgáló szavára némán bab-
rálnak a karácsonyfa alatt elhelyezett játékaikkal.
Ez mind kicsiség, ez mind kevés nekik.

Az atya szomoruan nézi elégedetlen, nagyra-
vágó gyermekeit; tekintetét néha-néha Gyuriká-
jára veti s halvány szomorú arcza egyszerre lángban
ég az örömtől, a mint látja a kis négy éves fiut,
mint igyekszik magas hintalovát megülni. Az anya
odaszalad boldog gyermekéhez s megcsókolja egy-
szer, kétszer, háromszor, s még Isten tudja hányszor.
Aztán tovább nézi, nézi a kipirosodott kis fiut, ki
nem hallja örömeiben atyja dorgáló
szavait, testvérei makacsságát s
édesanyja szomorúságát.

A viaszgyertyácskák félig már
leégtek; lassan-lassan egyenkint
kialusznak.

A család a másik szobába
vonul a gazdagon terített asztalhoz.
Gyurika azonban semmiképp sem
akarja elhagyni drága hinta-pari-
páját, fényes huszáruháját. Puská-
ját, kardját és esákóját mind ágyacs-
kája fölé akasztja, nehogy valaki
pártfogása alá vegye helyette.

A szent vacsora után a gyer-
mekek nyugalomra térnek. Gyurika
még álmában is a kedves paripáját
hivogatja.

A szülők gondolataikba me-
rülve, ülnek a pamlagon. A halotti
csendet csak az anya fel-felzoko-
gása szakítja meg.

Gazdag ház: a szomorúság és
elégedetlenség lakozik benne. Ez
bántja a jó szülők szívét. Gyer-
mekeik jövője boldogsága elenyészik a nagy sem-
miségben!...

Letűnt a ház vezéresillaga!... Oda a szülői
boldogság!...

— — — — —

Az utczákon még mindig komor sötétség ural-
kodik. A fekete fellegek hóviharra mutatnak.

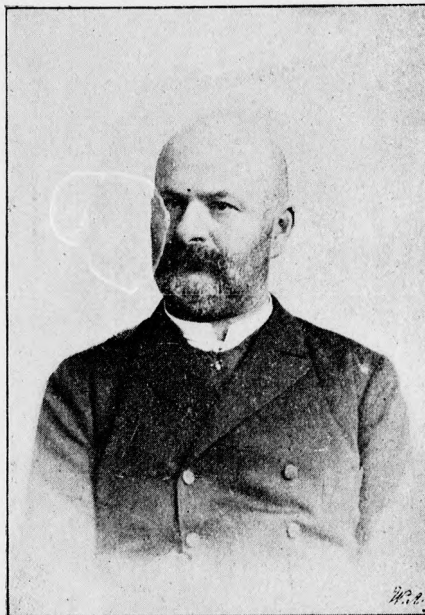
Néhány halandó siet tova az utczán. A temp-
lomba tartanak az éjféle misére, a nagy Megváltót
dicsőíteni...

* * *

Szegényes kunyhó áll egy szűk, kietlen utczá-
ban. A ház belsejében egy szegény napszámos ember
lakik, beteg nejével s két gyermekével.

A szoba szegényesen van butorozva, de azért
minden ragyog a tisztaságtól. Az asztalon egy fenyő-
fa-ág áll, rajta függő pár mézeskalácsfalat. A rajta
éző négy szál viaszgyertyácska kíséretiesen világítja
meg a szűk szobát.

Az ágyban fekszik a beteg nő. Arcvonásai a
valamikori szépségre mutatnak; de most arcza egészen

Hüvös József.

beesett, falfehérré, tette a nehéz betegség. Mellette ül egy széken a vigasztalhatatlan férj, az apa. Most adta be az utolsó csepp orvosságot, melyet utolsó megmaradt piezuláján vett.

A karácsonyfa alatt áll a két gyermek, örömtől sugárzó kigyult arczezal nézve a szegényesen díszített karácsonyfa-ágot; de azért nem zúgolódnak, hisz úgy is tudják, hogy szegény atyjuk, ki verejtékkal keresi mindennapi kenyerőket, nagyobb ajándékot adni képtelen. Teljesen meg vannak elégedve. A boldogság ide költözött közéjük: és ők boldogak voltak...

A csendet csak a beteg anya visszafojtott köhögése szakítja meg. A gyermekek félve tekintenek beteg anyukra, majd atyjukra, annak parancsát várva.

A férfi nem szól semmit, csupán elfordulva kicsorgó könyeit törli le durvára dolgozott kezével.

Nagy köhögésben tör ki a nő, mely után maga köré szólítja férjét s félő gyermekeit s megáldva őket, fuldokolva így szól hozzájuk:

— Érzem, hogy itt van a halál az ágyam mellett, várva a percet, melyben elragadhat magával... Ne sirjatok... Ezt a nagy Isten, meg a hatalmas Megváltó úgy akarta; úgy volt ez megírva a csillagokban... Isten legyen veletek... Majd... talál... közünk... a... más... világon... Látom már... az Isten... ítélő... székét... látom... az angyalokat... Pár... perc... múlva... én is... ott... leszek közöttük... Hogy fénylik... a magas trónus... Indulnom... kell... Isten... vele... tek!... El... jetek bol... dogul!...

Még egyszer megöleli s megcsókolja síró gyermekeit és szeretett férjét, aztán magához vette a nagy Mindenható. Holtan hanyatlik vissza párnájára.

Meghalt!..... Meghalt!...

A leégett gyertyácskák halvány fénye mellett egész siralomház lett a kis szobából...

A gyermekek, az árvák zokogva borulnak édes anyjuk hült tetemére. Az özvegy férj csupán néhány könyeseppet törül ki vörösre sirt szeméből, aztán felsóhajt:

— Az Örökkévaló, meg a hatalmas Megváltó így akarta... Aldott legyen az ő szent neve!...

A METHODUS...

— Humoreszk. —

Irta: **Párkányi Béla.**

Ma végig csoszogott az intézet hosszu, sötét folyosóján és benyitotta sorba az osztályokat, a zaj nem csendesedett, hanem az még nagyobb erővel tört ki...

A nebulók egymás hátán, nagy lármával törtettek elébe neki kezét csókolni, mert Zelenyák tanár urnak megvolt az a furcsa szokása, hogy I-től kezdve a IV-ig, tanítványaitól kezét csókoltatott magának.

Zelenyák tanár ur a francziát tanította a III. és IV. osztályban és ő megtett mindent, hogy vélem együtt padfaragó kollegáim is elsajátítsák azt a szép zengetes nyelvet, mely, mint ő szokta mondani: „nemsokára szükségesebb lesz, mint édes hazánk nyelve“ — — —

Eme megjegyzése oly különös nyomatékkal és oly gyakran lett ismételve, hogy az osztály egy (talán általa megbízott) kolomposának tanácsára, majdnem mind beiratkoztunk a külön-órára, attól az édes érzéstől áthatva, hogy most a „privata“ segítségével mi mindnyájan francziául fogunk tudni beszélni...

Ez a privatázás pedig abból állott, hogy tekintetes Zelenyák tanár ur (jaj volt annak, ki e jelzöt kihagyta!) a feladott leczkét nekünk szépen lefordította és lediktálta. Másnap azután a „privátásoknak“ megvolt az a jog adva, hogy a fordítást beleteheték a könyvbe és a leczkét majdnem szóról-szóra onnan olvasták ki, a „nem privatások“ legnagyobb bosszuságára, kiknek megjegyzéseit a csalást illetőleg — a tekintetes tanár ur nem hallotta, vagy talán nem is akarta hallani...

Hogy Zelenyák tanár ur minden „erejét“ arra fordította, hogy mi valóban tudjunk francziául beszélni, azt fölösleges is felemlítenem.

Sokszor, igen sokszor hagyta el a tantermet izzadságtól gyöngyöző homlokkal, csakhogy e kimerültséget nem is annyira a tanítási buzgóság, mint az a különös methodus okozta, mely methodus egy hosszu és ruganyos nádpálcza segélyével lett véghezvive...

Ennek a nádpálczának meg volt minden osztályban a maga kinevezett öre, ki hivatva volt azt, a tekintetes tanár ur órái előtt behozni és azután pedig a szertárba visszavinni.

Daczára a Zelenyák tanár ur által kifejtett „erélynek“, mi a francziát nem tudtuk elsajátítani, pedig úgy a „privátán“, mint a rendes leczkeórán pontosan megjelentünk.

Nem tudtuk pedig megtanulni azért, mert mi „privátisták“ a leczkét kiolvastuk, a mi pedig a „nem privatistákat“ illetik, azoknak azt szóról-szóra megsugtuk. Különben erre nem is volt nagy szükség, mert ő kelmék szívesen eltűrtek egy-két „pacsát“, mintsem tanultak volna. Zelenyák tanár ur pedig szekundát csakis a pálczával osztogatott.

Fájt, de abban a korban voltunk, mikor még azt tartja a diákember, hogy nem magának, hanem az iskolának tanul...

Mindamelletted édes szüleink legnagyobb örömeire a harmad végén francziából „jelest“ vittünk haza és azok a jó öregek olyan boldogan mesélték fiúnek, fának, hogy az ő fiuk már lassan francziául fog beszélni!...

Pedig, ha tudták volna, hogy mily hadilábon állunk a franczia nyelvel!

Dicsőség a magasságban az Istennek!

Egy napon az intézetben szokatlan látványnak voltunk szemtanúi, a mire még a IV. osztálybeliek sem emlékeztek. Az iskola-padokat felsuroolták, ablakokat és ajtókat megmosták és a iskolaszolga is pontosan csöngetett.

Szóval oly sürgés-forgás volt és olyan izgatottság uralkodott e fölszentelt falak között, hogy valami különös dolgot vártunk.

Várakozásunkban nem is csalatkoztunk, mert másnap tekintetes Zelenyák tanár ur avval a rémhirrel lepett meg bennünket, hogy a főigazgató ur ő magassága meglátogatja a közeljövőben intézetünket, hogy személyesen győződjék meg szellemi munkáságunk eredményéről.

Nagy volt erre a rémület, pláne midőn a tanár ur kinyilatkoztatta, hogy a főigazgató ur született francia és így biztosan várhatjuk azt, miszerint a francia óra alatt majd egyszerre betoppan a tanterembe.

Mi, kik elvi ellenségei voltunk minden ilyen „váratlan betoppanásoknak”, reszketve vártuk ama borzasztó napot és rémülettel eltelve, csak azon bosszankodtunk (valószínűleg a tekintetes

Össze is hadartunk mi olyan éktelen badarságokat, hogy a kegyelmes ur türelmének is vége szakadt...

Nagy bosszusan felszökött helyéről és a tekintetes tanár urat a sarokba szólította.

Hogy mit — mit nem mesélt neki ott a sarokban a kegyelmes ur, azt nem tudjuk, csak hogy amint elhagyta a főigazgató ur a tantermet, Zelenyák tanár ur, sápadtan a nagy dühtől, felkapta azt a nádpálcát és „régimethodusához” hiven olyan irtózatosan végigvert bennünket, hogy ez örökké emlékezetes egy nap marad előttem.

Mikor aztán felkerültem a fővárosi iskolába és a harmad végén szekundát hoztam haza francziából, azok a jó öregek odahaza ugyancsak csóváltgatták fejüket és sehogy sem tudták megérteni azt, hogy hogy lehet az, kinek itthon midég „jelese” volt a francziából, most, ott, abból elhasaljon...

Persze — persze, ha ismerték volna a „methodust!”

—

✧ Készülődések az ünnepre. ✧

tanár ur is), hogy miért éppen a mi intézetünket van kedve felkeresni, miért nem a többi 50 közül, egy másikat!

Bizonyára az iskolai értesítőből győződött meg arról, hogy itt, minálunk annyi „jeles” francia van.

Az idő haladt és a mi főigazgatónk is megérkezett annak rendje és módja szerint.

Egy keddi napon ana „váratlan és rémületes betoppanás” megtörtént.

Zelenyák tanár ur, ki éppen „erőnek-erejével” akarta beverni egy kollegának hátába a francia igeragozást, megrémülve tette le a vesszőt és alázatos hajlongással üdvözölte a főigazgatót, mi alatt mi nagy robajjal felálltunk a padokban és egy megijedt nebuló kezdeményezésére rágyújtottunk „normalista módra” egy „Isten hozta Önt”-re.

Az ekzámén megkezdődött.

A főigazgató ur sorba vett bennünket és mindnyájan érdemduz tanárunkkal egyetemben tantalusi kinokat állottunk ki.

Valóságos gőzfürdőben voltunk; mindnyájunkon kiütött a verejték, mert a főigazgató urnak egyetlenegy kérdésére sem voltunk jóformán képesek megfelelni.

A főigazgató urnak bogara volt, mert mintha csak előre megsugták volna neki, sorba a legrosszabb tanulókat vette elő.

Volt nekem egy karácsonyom...

Volt nekem egy karácsonyom,
Emléke is édes.
Rágondolok: lelkeim tavaszt,
Napsugárt, fényt érez.
Szívem a nagy boldogságtól,
A kéjes örömtől:
Csakhogy ki nem szakad, hej, úgy
Zakatot, dörömböl!

Mintha... mintha csak ma lenne,
Olyan jól emlékszem!
Szemetkápráztató, tündér,
Meseszerű fényben:
A szép csillagos ég, mintha
Földre szállott volna —
Úgy ragyogott, úgy tündökölt
A szent karácsonyfa!

Egy viruló róza, kedves
Hűtvesem élte:
Úgy állt, mint a büszke bércznek
Szép sudar fenyője!
Karján az az édes, drága,
Tapsoló porontyka!...
Boldog lelkünök egyre nézte,
Egyre mosolyogta.

Jobbra, balra a két öreg,
Azok a jó lelkek!
Incselkedve, játszadozva
Vele sort nevettek.
Sorra mulogatva neki
Mindent, úgy elnézik...
Közbe-közbe örömkönyve
Tülkon pereg végig.

Áldó tekintetük lopva
Néha reám téved...
Ablak alatt felszendül a
Bellehemi ének.
Boldog lelkünök vígan a kis
Pásztorokkal fujja:
„Dicsőség neked oh szép, ma
Született Jézuska!...”

Mintha... mintha csak ma lenne
Olyan jól emlékszem!
Átéltve, megcsókoltam
Édes feleségem:
A kis babuskát is a jó
Öregekkel sorba...
Boldog karácsonyest! Drága,
Áldott karácsonyfa!...

Forsche Vilmos.

ELZA.

(Regény egy kötetben.)

(20. folyt. és vége.)

Írta: Horváthné Ferenzy Ida.

XVII.

Elza mindent elkövetett férje óhajlásának teljesítésére és nem eredmény nélkül, mert az estély kitűnően sikerült minden tekintetben. A vendégek nem győzték magasztalni a háziasszony szépségét, tapintatát, figyelmét. Mindenki el volt ragadtatva és teljesen élvezte az est kinálkozó előnyeit, csak Elza maga volt nagyon fáradt, lehangolt. Kifárasztotta az a nehéz szerep, mit magára erőszakolt: vidámnak, gondtalanak tűnni fel, nem venni figyelmbe a Hugó feltűnő udvarlását Irén iránt, pedig szive vérzett, sajgott egész estén.

Hogy kissé pihenhesen, egy észrevétlen perczben elvonult a zajból ki a hűs éjjeli légre, a parkra nyíló tágas terrasszra, hova csak halkán hangzott ki a zene hangja. Lázban égő fejének oly jólesett az esti hűs szellő érintése, háborgó szívének a csendes magány jótékony hatása. Annára gondolt épen, a kitől ma kapott levelet, telve rajongó lelkesedéssel férje jósága, gyöngédsége felett. Minden sorban, sőt a sorok között is annyi boldogság, annyi apró öröm, oly édes bizalom a jövőben, hogy Elza könyekig meg volt hatva olvasásánál. Hát még végezetre milyen magasztos, milyen felemelő, kincsekkel felérő reményét vallja meg nővéreinek. Anna anyának érzi magát. Oh, minő boldogság! Milyen irigylendő állapot! És neki azt sem adta meg a sors, azt a kárpotlást férje szerelméért, hogy lenne egy parányi lény, a kit ő szívének egész hevével szeretne, a ki neki mindene lenne, a kinek ő adná az életet, az ápolást, mindent!

Léptek nesze veré fel magányának csendjét. Buvóhelyéhez közeledtek.

— Nem! Ilyen gondolatok, ilyen fájó töprengések után nem tudna mindjárt álarcot venni magára, idegenekkel haszontalan semmiségekről beszélni. Nem akar most senkivel találkozni.

Gyorsan és nesztelenül huzódott egy sötét sarokba, hol egy óriási pálma teljesen eltakarta alakját.

A léptek közeledtek, szenvedélyes, halk férfihang volt hallható. Elza szédülni érzé fejét, göresösen kapaszkodott egy közelálló virágállványba. Megismerte a Hugó hangját; férje és Irén grófnő voltak, kik hozzá közeledtek.

← A cselédek ajándéka. →

— Irén! Ne tegyen örültté kegyetlenségével — esdeklött a gróf — folyvást gunyolódik; pedig éreznie kellene szavaimnak őszinteségét.

— Egyszer már csalódtam önben — susogá Irén; — megvallom, hogy akkor igen fájt a csalódás, most nem tudok hinni. Ön téved; még mindig szép Elzát szereti, s csak pillanatnyi föllobbanás sugalja szavait.

— Hát mivel győzzem meg szerelmemről, Irén? Bizonyítékokat kíván? Hát nem elég bizonyíték az, hogy folyvást társaságát keresem? Hogy elhanyagolom végképen nőmet kegyed miatt? Hiszen láthatja, hogy minden áldozatra kész vagyok birhatásáért.

— Hátha azt kívánám, hogy szakítson végképen nejjével, a kit gyűlölök, megtenné-e Hugó? Hátha azt kívánám, hogy bontsa fel azt az átkos frigyét, mi méltatlan volt önhöz? ...

A gróf hallgatott. Felmerült előtte Elza bájos, szomorú arca, esdeklő tekintete, mintha óvna az elhamarkodott választól. Ugy érezte, hogy örökre nem tudna tőle megválni.

— Látja, gróf ur, hogy igazam volt? Nem képes ön állítólagos szerelmeért semmi nagyobb áldozatra. Isten önnel, vétkezem ön-magam ellen, ilyen bizalmas együttlétre adva engedélyt önnel szemben.

— Megálljon, Irén! — kiáltá elfojtott hangon a gróf. — Ne hagyjon el! ha igazán akarja, ha megigéri, hogy akkor enyém lesz egészen, megteszem a kedveért; már holnap lépéseket teszek Elzánál; de ha az ő vonakodásán megtörik a siker, ha a botrány megszab, és én mégsem leszek szabad ember, hogy önt nőmmé tehessem, akkor annyi gyötremért mi lesz a jutalmam?

Irén közelhajolt a grófhhoz egészen, és sugott valamit halkán fülébe, hogy mit, Elza már nem hallotta. Ereje elfogyott, halálos dermedtség lepte meg

tagjait, feje zugott és ha Hugó gróf még egy perczcel meghosszabbítja a társalgást, egy zuhanás mindent elárult volna előtte.

De hiszen ők már megállapodásra jutottak, siettek vissza a terembe, nehogy feltűnést keltsen távolléttök.

Elza estében egy virágcserepbe vágta fejét. A heves testi fájdalom visszaadta eszméletét. Lassan, lassan visszatért az emlékezés, az öntudat is fájó fejébe. Hát vége már mindennek!... Nincs remény többé... Oh, én Istenem!

Mit tegyen most? Egy világos volt előtte! itt többé nem maradhat.

Nem. Hogy ő most visszatérjen a tánczterembe, hogy mosolyogjon, elfogadja férjének tet-

tetett gyöngédségét? Erre nem érzett magában lelki erőt.

El, el innen! Csak messze, akárhová.

Egy melléklépcsőn, mi a parkból lakosztályába vezetett, fölment szobájába. Ledobta magáról a fényes ékszereket, undorral tekintett most reájuk. Estélyi öltözékét egy egyszerű, sötét ruhával cserélve fel, hosszú köpenyt borított reá, fejére csipkekendőt kötött, mindezt oly gépiesen, alig tudva mit cselekszik.

Aztán ugyanazon lépcsőn, a park elhagyatottabb részén keresztül észrevétlenül osont ki az utcára. Egy közeli bérkocsiba ült és az indóházhoz hajtatott.

Megy Annához. Milyen jól fog esni a jó édesanya, a szerető nővér keblén kisirni könyeit. Hiszen ott van mindkettő együtt, ott várja a nagymama az új kis jövevényt. De hát Géza? Istenem, valjon lehetséges-e ilyen érzelmekkel Géza elé lépni? Hogy lenne ő most képes Gézának a szemei közé nézni, mintha azt mondaná: Kinevettelek, mikor figyelmeztettél, megvetettelek, mikor kértél; most itt vagyok megtörve, megsebezve halálosan és tőled jövök oltalmat kérni, a miért kigúnyoltalak, a miért elűztelek. Eljöttem, hogy megmérgezzem panaszaimmal boldogságodat, hogy beteggé tegyem lelkedet.

— Nem! Nem!... Hát hova?

Kuszált képzeletében most a sarkadi emlékezetes tó körvonalaí kezdtek kidomborodni. Nem egyszer, kétszer, még gyermekkorában félt, borzadt a haláltól.

Most nem fél. Nem iszonyodik. Hiszen nem ismeretlen előtte a halálküzdelem. Egy szörnyű pillanat és aztán vége, nincs több bánat, nincs több fájdalom.

Sarkadra váltott jegyet. Egyedül ült a kupében, senki nem háborgatta. Készülhetett az örökkévalóságához.

— Sarkad! — kiáltja a vonatvezető.

Elza gépiesen száll ki. Már reggel volt. Nem nézett kocsit után, pedig a kis állomáson behuzott kendője daczára sokan felismerték. Az ismert gyalog-

uton indult a városka felé, még egyszer utóljára élvezni a szép reggelt. Legalább itt fog pihenni atyja mellett, itt, szülővárosában, a mit nem kellett volna soha elhagynia.

Lassan, vonattal ment, mégis olyan gyorsan elért a városhoz, a park hátulsó kapujához. Itt van a tó, itt van a kis csónak. Nem veszi észre senki, hiszen arra nem igen jár a cselédség.

Eloldja a csónakot, ő leterdel, imádkozik. Erőért, bünbocsánatért könyörög. — Aztán még egyszer széttel, olyan szép, olyan

tündöklő szép minden a tavaszi reggelen az édes napsugárban, de ő e paradicsomi szépség közt Hugó szerelmének emlékeit látja csupán, és az emlékek hatása alatt kétszeres erővel tör ki fájdalma.

Föláll a csónakban, szívéhez szorítja kis kezeit, esodaszép szemének utolsó sugara az égre esik... aztán egy loccsanás... egy elfojtott sikoly és... Elza nincs többé.

A legközelebbi napokban a lapok telve voltak a borzasztó „véletlen“-nek illusztrálásával:

„A főváros legszebb, legirigyeltebb, legboldogabb hölgye, az ifju Véghváry Hugó gróf neje borzasztó baleset áldozata lett. Csónakázni indult egyedül a pompás tóra, mi sarkadi birtokuk gyönyörű parkjában terül el, és véletlenségből a vízbe esett. Csak másnap találták meg a szerencsétlen ifju nőnek még halálában is szép testét. A grófnak fájdalma nem ismer határt. A temetés óriási részvét mellett, nagy fénynyel ment végbe Sarkadon.

Igy ítélte a látszat, de a kik jobban be voltak avatva a múlt napok történetébe, a kik látták Hugó és Irén nyílt bizalmaskodását, azok sejtették, hogy a szép Elza grófné önként dobta el magától az életet, Hugó gróf pedig, a kit ez a váratlan csapás durván rázott fel szenvedélyes mámorából: most, mikor már késő volt, az elháríthatlan akadály hatása alatt ismét tudatára ébredt annak, hogy csakugyan Elzát szerette egyedül. Visszavonult a világtól, megundorodott önmagától, és örökös gyászban tölté napjait.

Szekrényesyné sokáig siratta szép leányát; de kis unokáit arra tanítja, hogy legyenek szerény sorsban is elégedettek, mert a nagyravágyás előbb-utóbb eléri büntetését.

APRÓSÁGOK.

Jó kifogás.

Az asszonyka duzzog, pöröl, sir, fenyegetőzik. Végre kérésre fogja a dolgot:

Kedves Jónásom, vedd meg azt az ékszert, lásd ugy megtetszett nekem.

— Kedves Rózám — mondja a férj nagy szelidséggel — a te akaratom parancs nekem, de elvem is van, és te azt jól ismered: Én senki fiának parancsait el nem fogadom!

*

Furesa távirat.

Egy magdeburgi marhakereskedő a napokban Drezdából egyik üzlettársától a következő táviratot kapta: „Holnap minden disznó a pályaudvaron lesz, önt is elvárom: én nem mehetek csak holnap, mert a személyvonat ökröket nem szállít. Marha ára emelkedett, lássa el magát, ha ököre van szüksége, gondoljon rám.“

*

Czélzás.

- Gusztika miért nem eszed meg a hust?
- Mert nagyon forró.
- Miért nem fujod hát?
- Nem merem, mert eltalálnám fujni.

*

Részegen.

- Mít szólsz Eveline kisasszonyhoz, a rektor leányához?
- kérdé egyik „bursch“ a másikat.
- Semmit. Én őt mindig részegen láttam.
- Részegen? — kérdé megütközve társa. — A rektor leányát?
- Már tudniillik én voltam a részeg — igazítá ki a boriszák.

*

Alapos kura.

— Barátom, mennyi orvosságot kellett szednem!
 — Ugyan?
 — Még két héttel teljes felgyógyulásom után is egész beteg voltam tőlük.

A hü barát.

Két jó barát billiárdozik. Az egyik elhibázza a lökést és a homlokára ütve mondja: oh én ostoba! Erre a másik nagy készséggel pofon üti, mondván: Nem tűröm, hogy barátomat sértegessek!

A koresmában.

— Mit gondol Pista, lesz-e háború?
 — Hm, hm! — hány óra van?
 — Már elmúlt éjfél.
 — No akkor lesz odahaza — az anyjukkommal.

Ellesett beszélgetés.

A vő egy barátjával beszélget s így szól keserű hangon:
 — Hogy elmennék-e temetésére... De milyen örömmel! Vajjon kire gondolta?

A lecke.

Tanító ur: Ha a mamától két darab vajjas kenyeret kapsz, a papától szintén kettőt, hány darabod lesz akkor? A kis Pista (elgondolkozva) Épen elég!

A gyermekvilágból.

Uzsonna után a kis Margit játszani hívja az öcsését:
 — Játsszunk házasságdit, — mondja. — Én leszek az aszszony, te léssz a férjem.
 — Jó, — felel az öcsike. — Hát akkor te kezded a veszekedést!...

GONDOLATOK.

Az életnek jellemző tulajdona a mozgás és a szaporodás — az agglégény tehát nem él!

Nem a paragrafusokba foglalt törvények a legszigorubbak, hanem azok, melyeknek kodifikálására még senki sem gondolt: a szív törvényei!

Mindenki magának a legjobb ügyvédje. A.

A HÉT TÜKRE.

— Csevegés. —

Csöngetett az angyal, csöngetett! menjünk be a szobába, nézzük meg: mit hozott nekünk!

Itt a karácsony ünnepe, a szeretet, a béke ünnepe, itt a gyermekek öröme: a karácsony. Magam is gyermek leszek képzeletben, magam is szent áhitattal lesem testvéreimmel az előszobában az angyal csengetését, mikor kinyitják a nagy szoba ajtajának mind a két szárnyát és a homályos előszobába kiözönlik a karácsonyfa fénye.

Szinte káprázik a szemem attól a fénytől, mit a karácsonyfa sötétzöld tülevelei közzé illesztett sok-sok gyertyaláng okoz. Azután az a sok czukorsütemény, melyeknek terhétől szinte roskadoznak az ágak, az a sok aranyozott dió, alma és arany fonál, melyben megtörik a gyertyák fénye, azok a színes lánczok, melyek szabályos ívekben ölelik körül az egész karácsonyfát és azok az édes örömtől ragyogó arcok jó szüleim arca, mikor meglátják, hogy mily igazán boldogok gyermekeik. Mind, mind feltűnik szemem előtt, pedig hej szép pár éve már, hogy a mult fátolt borított gyermekéveimre.

Boldog, igazán boldog voltam, s nem féltem, hogy ez a boldogságom véget ér, hisz ez a gondatlanság jellemezi leginkább a gyermeki boldogságot. Ma, ha valódi boldogság ér — minek tagadjam, van idő, hogy igazán boldog vagyok — mindig egy

csepp öröm vegyül abba a tiszta mézbe, az a félelem, vajjon a sors nem fizet-e nagyon-nagyon meg velem ezt a boldogságot.

Mert minden boldogságnak van ára, még a gyermek is megfizet ártatlan boldogságáért akkor, mikor a valóság kegyetlenül szétrombolja a karácsony miszticizmusát, s az ő illúzióit, mikor megtudja, hogy nem a Jézuska hozza neki az ajándékot, mikor először látja meg, hogy a jó szülők diszitik a karácsonyfát.

Kis koromban történt — akkor, mikor már az én illúzióim szertefoszlottak, hogy egy kedves kézműves-család lakott velünk egy házban, a család valaha jobb napokat látott, de akkor a dühöngő tifuszbajrány nyomorba döntötte a tizenegy tagból álló családot.

Itt volt a karácsony, s a nagyobbbrészt apró gyermekek, úgy örültek már a Jézuska eljövételének, előző napon olyan ajtatoson énekeltek a karácsonyi énekeket, hogy látszott rajtuk, mennyire jók akarnak lenni, hogy a Jézuska őket ne kerülje el.

A szülőknek meg alig volt egy kis borlevesre meg mákos csikra való pénzük, nemhogy méregdrágára tartott karácsonyfát vehettek volna. Asztalközépre állították hát egyetlen ablakdiszükét: a cserépben nevelt tuhafát, egy-két viasz-gyertyát tettek az ágak közzé, apró ajándékot az asztalra és megnyitották az ajtót a kicsinyek előtt. Ezek örömmujongva siettek be és csalódottan álltak meg Jézuska szegényes ajándéka előtt. Látszott az arcukon, hogy egy kissé fényesebb karácsonyfát vártak, hiszen ők jók voltak!

A szülők meg ott állottak egymás mellett szomorúan, szótlanul. Egyszerre mindakettő megfordul, hogy a másik ne lássa, miként törli le előtérő könyeit.

Szomorú karácsony volt, nagyon szomorú, ezt is láttam, ezt sem tudom elfelejteni!

Én láttam ugyanezeket a gyermekeket egy egyszerű kis fenyőfácskának, pár gyertya és pár czukorkával, dióval és egy-két színes lánczsal diszítve — agránu, örülni, annyira örültek, hogy még a vacsora sem kellett nekik, de a tuhafának nem tudtak örülni, ez nem karácsonyfa!

Csak annak az illuziómlása volt a czélom ezzel a kis történettel, hogy mennyire össze van forrva a karácsony fogalma a karácsonyfa fogalmával bár ennek a szép szokásnak az eredetét, bármint kutattam is, nem sikerült feltalálnom.

Egy kis mesét találtam az egészben, hogy Jézus születésénél az egész világ sietett hódolatát bemutatni az isteni gyermeknek, a fák legszebb virágaikat hozták, csak épen a fenyő állt szégyenkezve ott, neki nem voltak virágai — egy jószívű angyal megsajnálta és csillagokkal diszítette fel lombját, s annyira megtetszett, a kis Üdvözítőnek, hogy megáldotta a fát, ő legyen a gyermekek legkedvesebb fája.

En.

KÉPEINKHEZ.

XIII. Leo pápa. A keresztény katolikusok legfőbb urának arczképét mutatjuk be abból az alkalomból, hogy Leó pápa január elsején üli meg áldozárságának hatvan esztendő jubileumát. XIII. Leó, családi nevén Pecci Joachim, 1810. márczius 2-án született Carpinetoban, Anagni mellett, 1838. január 1-én szentelték pappá, s tudományosságára és az a szeretet, melylyel őt hívei körülvették, a hierarchia minden lépcsőfokára emelték, egész a legmagasabb méltóságig. IX. Pius pápa halála után 1878. február 20-án pápává választott és márczius 3-án megkoronázták XIII. Leó név alatt. Kiváló műértő, műpártoló és költő.

Karácsony. Örömműnep ez a mai, de meg is látszik a kis gyermekek arcán. A szalontói a viskó földmázos szobájáig mindenütt ott ég a karácsonyfa, mindenütt ott sűrű-jorog körülötte az apró népség. Midekiket meglepnek a hozzájuk tartozók holmi apró ajándékkal, melynek nem az értéke becses, hanem a megemlékezés. Az urnó cselédjének vesz egy-egy darab szövetet, ebből ruha készül, s ezek vidáman mennek a konyhába s dicsegetsznek el egymásnak: lásd, én azt, én ezt kaptam! Mikor aztán azt est cereszkedik, sötétjével eltakarja az angyalka szállítóját, akkor ez a hatalmas fenyőfával és sok-sok ajándékkal megrakodva utnak indul. A karácsony át feldiszitik és a csengő csilingelése tudtára adja a várakozó gyermekeknek, hogy itt az angyal! Itt az angyal s meghozta ajándékát, czukrot is hozott, játékot is, ezt is az

tetett gyöngödségét? Erre nem érzett magában lelki erőt.

El, el innen! Csak messze, akárhová.

Egy melléklépesőn, mi a parkból lakosztályába vezetett, fölment szobájába. Ledobta magáról a fényes ékszereket, undorral tekintett most rájuk. Estélyi öltözékét egy egyszerű, sötét ruhával cserélve fel, hosszú köpenyt borított reá, fejére csipkekendőt kötött, mindezt oly gépiesen, alig tudva mit cselekszik.

Aztán ugyanazon lépesőn, a park elhagyatottabb részén keresztül észrevétlenül osont ki az utcára. Egy közeli bérkocsiba ült és az indóházhoz hajtatott.

Megy Annához. Milyen jól fog esni a jó édesanya, a szerető nővér keblén kisírni könnyeit. Hiszen ott van mindkettő együtt, ott várja a nagymama az új kis jövevényt. De hát Géza? Istenem, valjon lehetséges-e ilyen érzelmekkel Géza elé lépni? Hogy lenne ő most képes Gézának a szemei közé nézni, mintha azt mondaná: Kinevettelek, mikor figyelmeztettél, megvetettelek, mikor kértél; most itt vagyok megtörve, megsebezve halálosan és téled jövök oltalmat kérni, a miért kigúnyoltalak, a miért elűztelek. Eljöttem, hogy megmérgezsem panaszaimmel boldogságodat, hogy beteggé tegyem lelketeket.

— Nem! Nem!... Hát hova?

Kuszált képzeletében most a sarkadi emlékezetes tó körvonalaí kezdtek kidomborodni. Nem egyszer, kétszer, még gyermekkorában félt, borzadt a haláltól.

Most nem fél. Nem iszonyodik. Hiszen nem ismeretlen előtte a halálküzdelem. Egy szörnyű pillanat és aztán vége, nincs több bánat, nincs több fájdalom.

Sarkadra váltott jegyet. Egyedül ült a kupéban, senki nem háborgatta. Készülhetett az örökkévalósághoz.

— Sarkad! — kiáltja a vonatvezető.

Elza gépiesen száll ki. Már reggel volt. Nem nézett kocsí után, pedig a kis állomáson behuzott kendője daczára sokan felismerték. Az ismert gyalog-

uton indult a városka felé, még egyszer utóljára élvezni a szép reggelt. Legalább itt fog pihenni atyja mellett, itt, szülővárosában, a mit nem kellett volna soha elhagynia.

Lassan, vonattalva ment, mégis olyan gyorsan elért a városhoz, a park hátulsó kapujához. Itt van a tó, itt van a kis esónak. Nem veszi észresenki, hiszen arra nem igen jár a cselédség.

Eloldja a esónakot, ő le-

térdel, imádkozik. Erőért, bünbocsánatért könyörög. — Aztán még egyszer széttekint, olyan szép, olyan

tündöklő szép minden a tavaszi reggelen az édes napsugárban, de ő e paradicsomi szépség közt Hugó szerelmének emlékeit látja csupán, és az emlékek hatása alatt kétszeres erővel tör ki fájdalma.

Föláll a esónakban, szívéhez szorítja kis kezeit, esodaszép szemeinek utolsó sugara az égre esik... aztán egy loecsanás... egy elfojtott sikoly és... Elza nincs többé.

A legközelebbi napokban a lapok telve voltak a borzasztó „véletlen”-nek illusztrálásával:

„A főváros legszebb, legirigyeltebb, legboldogabb hölgye, az ifju Véghváry Hugó gróf neje borzasztó baleset áldozata lett. Csónakázni indult egyedül a pompás tóra, mi sarkadi birtokuk gyönyörű parkjában terül el, és véletlenségből a vízbe esett. Csak másnap találták meg a szerencsétlen ifju nőnek még halálában is szép testét. A grófnak fájdalma nem ismer határt. A temetés óriási részvét mellett, nagy fénynyel ment végbe Sarkadon.

Igy itélt a látszat, de a kik jobban be voltak avatva a mult napok történetébe, a kik látták Hugó és Irén nyílt bizalmaskodását, azok sejtették, hogy a szép Elza grófné önként dobta el magától az életet, Hugó gróf pedig, a kit ez a váratlan csapás durván rázott fel szenvedélyes mámorából: most, mikor már késő volt, az elháríthatlan akadály hatása alatt ismét tudatára ébredt annak, hogy csakugyan Elzát szerette egyedül. Visszavonult a világtól, megundorodott önmagától, és örökös gyászban tölté napjait.

Szekerényesyné sokáig siratta szép leányát; de kis unokáit arra tanítja, hogy legyenek szerény sorsban is elégedettek, mert a nagyravágyás előbb-utóbb eléri büntetését.

APRÓSÁGOK.

Jó kifogás.

Az asszonyka duzzog, pöröl, sir, fenyegetőzik. Végre kérésre fogja a dolgot:

Kedves Jónásom, vedd meg azt az ékszert, lásd ugy megtetszett nekem.

— Kedves Rózám — mondja a férj nagy szelidséggel — a te akaratod parancs nekem, de elvem is van, és te azt jól ismered: Én senki fiának parancsait el nem fogadom!

Furcsa távirat.

Egy magdeburgi marhakereskedő a napokban Drezdából egyik üzlettársától a következő táviratot kapta: „Holnap minden dísznő a pályaudvaron lesz, önt is elvárom: én nem mehetek csak holnap, mert a személyvonat ökröket nem szállít. Marha ára emelkedett, lássa el magát, ha ökörré van szüksége, gondoljon rám.”

Czélzás.

- Gusztika miért nem eszed meg a hust?
- Mert nagyon forró.
- Miért nem fujod hát?
- Nem merem, mert eltalálnám fujni.

Részegen.

- Mit szólsz Eveline kisasszonyhoz, a rektor leányához?
- kérdé egyik „bursch” a másikat.
- Semmit. Én őt mindig részegen láttam.
- Részegen? — kérdé megütközve társa. — A rektor leányát?
- Már tudniillik én voltam a részeg — igazítá ki a boriszák.

Alapos kura.

— Barátom, mennyi orvosságot kellett szednem!
 — Ugyan?
 — Még két héttel teljes felgyógyulásom után is egész beteg voltam tőlük.

A hü barát.

Két jó barát billiárdozik. Az egyik elhibázza a lökést és a homlokára ütve mondja: oh én ostoba! Erre a másik nagy készséggel pofon üti, mondván: Nem tűröm, hogy barátomat sértegessek!

A koresmában.

— Mit gondol Pista, lesz-e háboru?
 — Hm, hm! — hány óra van?
 — Már elmúlt éjfél.
 — No akkor lesz odahaza — az anyjuddal.

Ellesett beszélgetés.

A vő egy barátjával beszélget s így szól keserű hangon:
 — Hogy elmennék-e temetésére... De milyen örömmel! Vajjon kire ondolta?

A lecke.

Tanító ur: Ha a mamától két darab vajjas kenyeret kapsz, a papától szintén kettőt, hány darabod lesz akkor? A kis Pista (elgondolkozva) Épen elég!

A gyermekvilágból.

Uzsonna után a kis Margit játszani hívja az öcsesét:
 — Játszunk házasságot, — mondja. — Én leszek az aszszony, te léssz a férjem.
 — Jó, — felel az öcsike. — Hát akkor te kezded a veszekedést!...

GONDOLATOK.

Az életnek jellemző tulajdona a mozgás és a szaporodás — az agglegény tehát nem él!

Nem a paragrafusokba foglalt törvények a legszigorubbak, hanem azok, melyeknek kodifikálására még senki sem gondolt: a szív törvényei!

Mindenki magának a legjobb ügyvédje. A.

A HÉT TÜKRE.

— Csevegés. —

Csöngetett az angyal, csöngetett! menjünk be a szobába, nézzük meg: mit hozott nekünk!

Itt a karácsony ünnepe, a szeretet, a béke ünnepe, itt a gyermekek öröme: a karácsony. Magam is gyermek leszek képzeletben, magam is szent áhitattal lesem testvéreimmel az előszobában az angyal csengetését, mikor kinyitják a nagy szoba ajtajának mind a két szárnyát és a homályos előszobába kiözlök a karácsonyfa fénye.

Szinte káprázik a szemem attól a fénytől, mit a karácsonyfa sötétzöld tülevelei közzé illesztett sok-sok gyertyaláng okoz. Azután az a sok czukorsütemény, melyeknek terhétől szinte roskadoznak az ágak, az a sok aranyozott dió, alma és arany fonál, melyben megtörlik a gyertyák fénye, azok a színes lánczok, melyek szabályos ívekben ölelik körül az egész karácsonyfát és azok az édes örömtől ragyogó arcok jó szüleim arca, mikor meglátják, hogy mily igazán boldogok gyermekeik. Mind, mind feltűnnek szemem előtt, pedig hej szép pár éve már, hogy a mult fátyolt borított gyermekéveimre.

Boldog, igazán boldog voltam, s nem féltem, hogy ez a boldogságom véget ér, hisz ez a gondatlanság jellemezi leginkább a gyermeki boldogságot. Ma, ha valódi boldogság ér — minek tagadjam, van idő, hogy igazán boldog vagyok — mindig egy

csepp öröm vegyül abba a tiszta mézbe, az a félelem, vajjon a sors nem fizet-e nagyon-nagyon meg velem ezt a boldogságot.

Mert minden boldogságnak van ára, még a gyermek is megfizet ártatlan boldogságáért akkor, mikor a valóság kegyetlenül szétrombolja a karácsony miszticizmusát, s az ő illuzióit, mikor megtudja, hogy nem a Jézuska hozza neki az ajándékot, mikor először látja meg, hogy a jó szülők díszítik a karácsonyfát.

Kis koromban történt — akkor, mikor már az én illuzióim szertefoszlottak, hogy egy kedves kézműves-család lakott velünk egy házban, a család valaha jobb napokat látott, de akkor a dühöngő tüfuszjávány nyomorba döntötte a tizenegy tagból álló családot.

Itt volt a karácsony, s a nagyobbreszt apró gyermekek úgy örültek már a Jézuska eljövételének, előző napon olyan ájtatosan énekeltek a karácsonyi énekeket, hogy látszott rajtuk, mennyire jók akarnak lenni, hogy a Jézuska őket ne kerülje el.

A szülőknek meg alig volt egy kis borleszre meg mások csikra való pénzük, nemhogy méregdrágára tartott karácsonyfát vehettek volna. Asztalközépre állították hát egyetlen ablakdiszükét: a cserépben nevelt tujafát, egy-két viasz-gyertyát tettek az ágak közzé, apró ajándékot az asztalra és megnyitották az ajtót a kicsinyek előtt. Ezek örömmujongva siettek be és csalódottan álltak meg Jézuska szegényes ajándéka előtt. Látszott az arcukon, hogy egy kissé fényesebb karácsonyfát vártak, hiszen ők jók voltak!

A szülők meg ott állottak egymás mellett szomorúan, szótlanul. Egyszerre mindakettő megfordul, hogy a másik ne lássa, miként törli le előtörő könyeit.

Szomorú karácsony volt, nagyon szomorú, ezt is láttam, ezt sem tudom elfelejteni!

Én láttam ugyanezeket a gyermekeket egy egyszerű kis fenyőfácskának, pár gyertya és pár czukorkával, dióval és egy-két-színes lánczsal díszítve — ugrálni, örülni, annyira örültek, hogy még a vacsora sem kellett nekik, de a tujafának nem tudtak örülni, ez nem karácsonyfa!

Csak annak az illusztrálása volt a czélom ezzel a kis történettel, hogy mennyire össze van forrva a karácsony fogalma a karácsonyfa fogalmával, bár ennek a szép szokásnak az eredetét, bármint kutattam is, nem sikerült feltalálnom.

Egy kis mesét találtam az egészben, hogy Jézus születésénél az egész világ sietett hódolatát bemutatni az isteni gyermeknek, a fák legszebb virágaikat hozták, csak épen a fenyő állt szégyenkezve ott, neki nem voltak virágai — egy jószívű angyal megsajnálta és csillagokkal díszítette fel lombját, s annyira megtetszett, a kis Üdvözítőnek, hogy megáldotta a fát, ő legyen a gyermekek legkedvesebb fája.

En.

KÉPEINKHEZ.

XIII. *Leo pápa.* A keresztény katolikusok legfőbb urának arcképét mutatjuk be abból az alkalomból, hogy Leo pápa január elsején üli meg áldozárságának hatvan esztendő jubileumát. XIII. Leo, családi nevén Pecci Joachim, 1810. márczius 2-án született Carpinetoban, Anagni mellett, 1838. január 1-én szentelték pappá, s tudományossága és az a szeretet, melylyel őt hívei körülvették, a hierarchia minden lépcsőfokára emelték, egész a legmagasabb méltóságig. IX. Pius pápa halála után 1878. február 20-án pápává választott és márczius 3-án megkoronázták XIII. Leo név alatt. Kiváló műértő, műpártoló és költő.

Karácsony. Örömműnnap ez a mai, de meg is látszik a kis gyermekek arcán. A szalontól a viskó földmázos szobájáig mindenütt ott ég a karácsonyfa, mindenütt ott sűrög-forog körülötte az apró népség. Mindenkit meglepnek a hozzájuk tartozók holmi apró ajándékkal, melynek nem az értéke becses, hanem a megemlékezés. Az urnó cselédjének vesz egy-egy darab szövetet, ebből ruha készül, s ezek vidáman mennek a konyhába s dicekesznek el egymásnak: lásd, én azt, én ezt kaptam! Mikor aztán azt est leereszkedik, sötétjével eltakarja az angyalka szállítóját, akkor ez a hatalmas fényőfával és sok-sok ajándékkal megrakodva utnak indul. A karácsonyfát feldíszítik és a csengő esilingelése tudtára adja a várakozó gyermekeknek, hogy itt az angyal! Itt az angyal s meghozta ajándékát, czukrot is hozott, játékot is, ezt is az

angyalka hozta, azt is az angyalka és van öröm, van vígság; mindjárt meg is próbálják a kis báb-színházat, s aztán meg a pattogó czukrokat veszik elő és játszanak. míg ki nem fátadnak és álmosan dülnek pihenőre, hogy arról a fényes angyalról álmodjanak, ki a pásztoroknak hírül adta, hogy „Dicsőség a mennyben az Istennek, békesség a földön a jóakaratu embereknek! Megszületett a kis Jézus!”

Hüvös József, kinek arezképét mai számunkban mutatjuk be olvasóinknak, a székesfőváros egyik legkimagaslóbb egyénisége, vezérferfia. Városi- és minden nevezetesebb bizottság tagja, soknak elnöke, királyi tanácsos, magyar nemes, számtalan kultur-egyletnek elnöke. Született 1848. augusztus 15-én Nagy-Kanizsán, előkelő kereskedő, földbirtokos szülőkötől. Előbb az orvosi pályára lépett, majd ezt a jogival cserélte fel. 1872-ben lett ügyvéd. Néhány év múlva a főváros beválasztotta a képviselőbizottságba, a hol fényes zsenije utat tört neki a legmagasabb kitüntetésekhez. Jelenben a villamos vasutak vezérigazgatója, Balázs halála óta. E rendkívüli közintézmény halhatatlanná tette az ő nevét, mert nemcsak egyik megteremtője ő, de e napig éltető lelke, felvirágoztatója. Jelleme, modora, nemes szive igen sok barátot és tisztelt szereztek Hüvös Józsefnek. Büszkén mondjuk, hogy azok közé tartozik a mi lapunk is.

HASZNOS TUDNIVALÓK.

Háziállataink télen. Az aprómarha eledelét, akár van összetörve, akár nincs, le szokta nyelni, s így a begybe, majd a zuzába jut. A zuzá husos, erős gyomor, mely éjjel-nappal mozog, összehúzódik és kiterjeszkedik, s e mozzása közben a nagyobb szemeket, melyek az állat gyomrába kerültek, olyformán morzsolja össze, mint a malomkő. E működését nagyon elősegíti az, ha kavics, vagy homokszemeket is lenyelt a magvakkal, mert ezek belefuródván darabokra törnek a szemeket, s az állat sokkal könnyebben emészt. Jó lesz tehát a baromfiakat télire elegendő homokkal ellátni, mert a csonttá fagyott földön aligha találja meg e szükséges segédeszközt.

*

A lábbelik vízhatlanná tétele. Abból, hogy a lábbeli átmedvedik, származik a legtöbb nátha és meghülés. Hogy a lábbelikeket vízhatlanná tegyük, járjunk el a következőkép. A csizmát 40° C. hőmérsékű helyen kell 8—12 órán át tartani, hogy minden felesleges nedvessége elpárologjon, ezután ón edényben 38—40° C.-nál parafint olvasztunk meg, melyhez még ugyanannyi hig parafinadot, szükséghez képest 8—15% halzsirt adunk, ebbe állítjuk bele a csizmát úgy, hogy csak alsó részét érje a folyadék. Így alul teljesen beivódik a parafin és két órai vízbenállás mellett sem nedvesedik át a csizma.

Egy gyógyszerész.

*

Buza- és rozslisztet sohasem szabad nagyon erősen a zsákba gyömöszölni, vagy hosszabb ideig ugyanazon helyen állni hagyni. Miként a búzát, rozst, árpát stb. szellőztetni, lapátolni kell, azonképen kell a lisztet is kezelni. A nem zsákban tartott lisztet rendszeren legalább kéthavonként egyszer meg kell keverni, a zsákban tartott lisztet minden hónapban egyszer át kell önteni, hogy a levegővel érintkezzen. Ha ezt nem tesszük, a liszt 5—6 hónap alatt megcsomósodik, megdohosodik. Az ily lisztből sült kenyér nagyon rossz ízű.

IRODALOM.

Delen és éjszokon. Irta *Pekár Gyula*. Két kötet. Nem akadt kritikus, kinek figyelmét magukra ne vonták volna Pekár eddigi elbeszélő kötetének szebbnél-szebb leírásai. Meggyőződésünk, hogy ez a munka, mely Pekár legkimagaslóbb írói kvalitásának: a leíró tehetségnek és megfigyelésnek szülötte, be fogja járni az egész országot. A pompás kötésű munkának, melyet az Athenaeum adott ki és 71 szövegrajzzal és 42 képmelléklettel díszített, ára 10 frt. Csinos borítékba fűzve 8 frt.

Villámsugár. Indián történet. Irta: *Donászy Ferencz*. Az Athenaeum kiadása. Donászy Ferencz, ki eddigi történelmi elbeszéléseiben a hazai történelemből merített anyag ügyes feldolgozójának mutatta magát, ez új könyvében azzal a biztonsággal lép meg, melylyel Északamerikának indiánok lakta vidékeit rajzolja. A díszes kötésű, számos képpeccel illusztrált műnek ára 3 frt 50 kr.

Kádár Pali, a kis magyar Robinson. Elbeszéli *Böngérfi János*. A magyar irodalomnak figyelemreméltó terméke ez a csinosan kiállított és jó magyarsággal megírt munkácska. Az író helyes alapeszméből indul ki. Hősét a magyar ifjuság képviselője gyanánt tünteti fel, a ki tengernyi szenvedése, csüggetlen fáradozása, határtalan bátorsága, szívós kitartása árán ezült ér. Hőse nem szökik el a szülői házból, mint az eredeti Robinson, hanem árvaságra jut és fogságba kerül. Nem a véletlen játéka menti meg a veszedelmekből, hanem mindig a maga emberségéből boldogul. Szóval a munka helyes pädagogiai elveken épült fel s ami fődolog, a gyermekek felfogásához alkalmazkodik. Ára fűzve 1 frt, kötve 1 frt 80 kr. Ifj Nagel Ottó adta ki. A szülőknek melegen ajánlhatjuk.

Verne Gyula új regénye. *Dardentor Clovis*, melyet *Gaal Mózes* kitünően magyarított, népszerűségben mihamar utól fogja érni a legolvasottabb Verne-regényeket. Különcz hőseben annyi humor, annyi eredeti kedélyvonás van, hogy nemcsak izgatott érdeklődéssel kísérjük kalandos útján, hanem kitünően el is mulatunk humorán. A regény illusztrált kiadás, a Franklin-Társulatnál jelent meg és ára 2 frt. Vászonskötésben 2 frt 60 kr.

Olcso könyvtár, szerkeszti *Gyulai Pál*, kiadja a Franklin-Társulat. A népszerű vállalatnak ismét két kötete (383—384) hagyta el a sajtót. Mindakettő eredeti magyar munka. Az egyik *Csengery Antaltól* „Jellemrajzok” (33). Ára 30 kr. — A másik *Pálffy Albert* regénye: „Ne hallja hírét az anyjának”, mely a magyar regényirodalom ama kevés terméke közül való, melyek a napi termelés színvonalán felülemelkednek. Az érdekes és terjedelmes könyv tetszetős nyomású és ára 60 kr.

SZERKESZTŐ POSTÁJA.

Kedves előfizetőinknek, s azoknak, kik jókívánataikkal felkerestek bennünket, de kiknek egyenkint nem válaszolhatunk, ezton kívánunk viszont boldog ünnepeket. — **Sz. K.** Jó, de egy kicsit hosszadalmas. Különcben majd megrövidítjük. — **Gyöngyvirág.** Nagyon kényes a kérdés. Mindenesetre a környezettől függ. Ha ugyanabban a társaságban már máskor is játszottak olynemű társasjátékot, ha azon a vidéken a zálogváltásnak ez a neme el van fogadva, akkor illik, egyébként is

illik (ebben semmi kivetni való nincs), de nem czélszerű, mert a kisváros hamar a nyelvére veszi az embert. — **Egy álom.** Olyan kísérlet, aminőt öntől — korát tekintve — nem vártunk. De csakis kísérlet, amely biztat azzal a reménnyel, hogy idővel, majd ha a meglesz a kellő csiszoltsága, közölhetőt is kapunk öntől. Egyik főhibája, hogy rendkívül tékozolja a díszítő jelzőket, nincs olyan megszólítása, sőt nincs olyan főneve, mely elé ne tenne jelzőt. Sok a hézagpótló szótag. Sokszor akar nagyot mondani. Most még nagyon kiérzik belőle, hogy az érzés, amely sugallotta, — nem igaz, nem is lehet az — de majd ekkor, mikor önt is az igazi érzelem ihleti, fog ön jó verseket is írni, addig is türelem! — **K. L.** Ez is bevált, bár kaptunk mi már jobbat onnan, ahonnan ez jött. — **Hogyha majd.** Ugyanoly, hangu mint a már közölt, de a kivitele, a technikája jóval az utóbbi mögött marad, pedig különösen ilyen költemények akkor közölhetők, ha a jó gondolat jó burokba van foglalva. — **Jámbor Lajos** urnak. Az egyik kissé elkésett, mert már hetekkel előbb készen voltunk vele, ezt tehát a jövő évre tettük el — a másodikat a sorba tettük. — **T. K.** Jó. — Több kéziratról a jövő számban. Névtelen leveleket nem veszünk figyelembe, bélyegtelen leveleket nem veszünk át.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: FARAGO SIMON.

Neumayer Ede könyvnyomdájából Budapest, VI., Szerecsen-utca 35. szám.